

Mýty v první pomoci

Michaela Kašparová

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav ošetrovatelství

akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela KAŠPAROVÁ**

Osobní číslo: **H10377**

Studijní program: **B5341 Ošetrovatelství**

Studijní obor: **Všeobecná sestra**

Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Mýty v první pomoci**

Zásady pro vypracování:

Studium odborné literatury.

Zpracování koncepce, osnovy a metodiky bakalářské práce.

Vypracování teoretické části práce, jejímž obsahem bude především vymezení pojmu první pomoci (laické a odborné) a integrovaného záchranného systému.

Identifikace jednotlivých mýtů vztahujících se k problematice první pomoci.

Realizace výzkumného šetření.

Zpracování, vyhodnocení a interpretace výsledků výzkumného šetření.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BERÁNKOVÁ, Monika, Anna FLEKOVÁ a Blanka HOLZHAUSEROVÁ. První pomoc: pro střední zdravotnické školy. 1. vyd. Praha: INFORMATORIUM, 2002, 199 s. ISBN 80-860-7399-8.

KELNAROVÁ, Jarmila, Jana TOUFAROVÁ, Jana SEDLÁČKOVÁ, Zuzana ČÍKOVÁ a Eva KELNAROVÁ, 2007. První pomoc I: Pro studenty zdravotnických oborů. Praha: Grada Publishing, 112 s. ISBN 978-80-247-2182-8.

KELNAROVÁ, Jarmila, Jana TOUFAROVÁ, Jana SEDLÁČKOVÁ, Zuzana ČÍKOVÁ a Eva KELNAROVÁ, 2007. První pomoc II: Pro studenty zdravotnických oborů. Praha: Grada Publishing, 184 s. ISBN 978-80-247-2183-5.

BYDŽOVSKÝ, Jan, 2001. První pomoc. Praha: Grada Publishing, 76 s. ISBN 80-247-0099-9.

VANĚK, Ondřej, 2010. První pomoc nejsou žádné čáry. Praha: Studio Kalamář, 37 s. ISBN 978-80-254-5911-9.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Petr Snopek, DiS.

Ústav ošetřovatelství

Datum zadání bakalářské práce:

7. února 2013

Termín odevzdání bakalářské práce:

24. května 2013

Ve Zlíně dne 7. února 2013

doc. Ing. Aněžka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Anna Krátká, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně ..... 8.3.2013 .....

.....
.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, ušije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce má název Mýty v první pomoci. V teoretické části práce se zaměřuji na vymezení pojmu první pomoc, vypsání několika mýtů o první pomoci a uvedení správného postupu při jejím poskytování. Zároveň se zmiňuji o právní odpovědnosti za poskytnutí první pomoci.

V praktické části práce využívám dotazníkového šetření, které provádím u dvou základních škol. Cílem práce je zjistit, nakolik jsou žáci informováni o současném způsobu poskytování první pomoci a zda jsou schopni ji provést.

Klíčová slova: první pomoc, mýty, trestní odpovědnost, integrovaný záchranný systém, poranění, resuscitace, epilepsie, uštknutí, intoxikace

ABSTRACT

My bachelor thesis is called Myths about First Aid. In the theoretical part I focus on specification of the term First Aid. Subsequently, I provide some examples of myths about first aid and introduction of good practice in its provision. At the same time I mention the legal liability for giving first aid.

In the practical part I use a questionnaire survey conducted at two elementary schools.

The aim of my bachelor thesis is to find out whether the students are informed about the practical ways of providing first aid and if they are able to give it.

Keywords: first aid, myths, criminal liability , Integrated Rescue System, injury, resuscitation, epilepsy, snakebite, intoxication

Velké poděkování patří mé rodině, jež mi svou psychickou i finanční podporou poskytla výborné podmínky pro studium.

Dále bych chtěla poděkovat ředitelům základních škol za umožnění dotazníkového šetření a žákům za vyplnění dotazníků.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat vedoucímu bakalářské práce, panu Mgr. Petru Snopkovi, DiS., za jeho rady a připomínky.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Motto:

„Hlavním cílem vzdělání není vědění, nýbrž jednání.“

Herbert Spencer

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PRVNÍ POMOC	12
1.1 CO TO JE PRVNÍ POMOC?	12
1.2 DRUHY PRVNÍ POMOCI (PP).....	12
1.3 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM.....	13
1.3.1 Složky integrovaného záchranného systému.....	13
1.3.1.1 Základní	13
1.3.1.2 Ostatní.....	14
1.4 ZÁSADY PRVNÍ POMOCI	14
1.5 MÝTY	15
2 LEGISLATIVA V KONTEXTU PRVNÍ POMOCI.....	17
2.1 ZÁKON NÁRODNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ Č. 140/1961 SB., TRESTNÍ ZÁKON.....	17
2.2 ZÁKON O ZDRAVOTNÍCH SLUŽBÁCH Č. 372/2011 SB.	17
2.3 ZÁKON O PÉČI O ZDRAVÍ LIDU Č. 20/1966 SB.....	18
3 MÝTY V PRVNÍ POMOCI	20
3.1 OBAVY Z POSKYTNUTÍ PRVNÍ POMOCI	20
3.2 KARDIOPULMONÁLNÍ RESUSCITACE	20
3.3 OŠETŘENÍ RÁNY S PŘÍTOMNOSTÍ CIZÍHO TĚLESA.....	21
3.4 PRVNÍ POMOC PŘI EPILEPTICKÉM ZÁCHVATU	21
3.5 UŠTKNUTÍ JEDOVATÝM HADEM	22
3.6 INTOXIKACE	22
3.7 PRVNÍ POMOC PŘI POPÁLENINÁCH, PODCHLAZENÍ A OMRZLINÁCH.....	23
3.8 POUŽITÍ TURNIKETU PŘI KRVÁCENÍ.....	24
3.9 PRVNÍ POMOC PŘI EPISTAXI.....	25
II PRAKTICKÁ ČÁST	26
4 METODIKA PRÁCE.....	27
4.1 ZDROJE ODBORNÝCH POZNATKŮ	27
4.2 RESPONDENTI.....	27
4.3 METODA PRÁCE.....	27
4.4 CHARAKTERISTIKA POLOŽEK.....	27
4.5 ORGANIZACE ŠETŘENÍ	28
4.6 ZPRACOVÁNÍ ZÍSKANÝCH DAT.....	29
5 STANOVENÍ CÍLŮ	30

5.1	CÍLE	30
6	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	31
6.1	ZPRACOVÁNÍ DOTAZNÍKŮ.....	31
7	DISKUSE	63
8	ZÁVĚR	66
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	67
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	70
	SEZNAM OBRÁZKŮ	71
	SEZNAM TABULEK.....	72
	SEZNAM PŘÍLOH.....	73

ÚVOD

Během let, co probíhá výuka první pomoci, se nashromáždila spousta knih a materiálů. V každém z nich jsou však uvedeny odlišné postupy a proto laik, který by se snad odhodlal některými z nich řídit, může často narazit na mylné informace. V pětiletých intervalech vychází stále nové doporučení Guidelines, které udávají správný algoritmus při poskytování první pomoci. Tyto však dost často nestíhají sledovat ani zdravotníci, jež jsou povinni znát správnou první pomoc a umět ji poskytnout, natož běžní občané. Už jen proto jsem se v bakalářské práci zaměřila alespoň na několik mýtů a pokusila se je popsat tak, jak by se skutečně v daných případech postupovat mělo.

Jelikož se o problematiku první pomoci zajímám již od první hodiny výuky první pomoci na střední zdravotnické škole, i já jsem se již v průběhu studia setkala s několika mýty. Už během výuky jsme na ně byli upozorňováni, avšak nebylo v silách učitelů zmínit se o všech mýtech. A tak jsem si i já některé z nich zažila a dlouho je vyučovala i v kroužku Mladých zdravotníků.

Tato práce mi pomůže rozšířit si poznatky, dovednosti a schopnosti v oblasti první pomoci. Doufám, že bude velkým přínosem nejen mně, ale každému, kdo bude mít zájem se dovědět něco víc o první pomoci.

Na závěr bych chtěla zpracovat informační brožuru, kde bude uvedeno několik mýtů včetně správného postupu při poskytování první pomoci. Doufám, že ji využijí nejen laici, ale i zdravotníci.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRVNÍ POMOC

Statistiky a zkušenosti nám ukazují, že při příhodě, kdy je vážně ohrožen lidský život, to tedy tehdy, kdy u postiženého dojde k zástavě krevního oběhu, se šance na záchranu snižuje každou minutou a po deseti minutách je situace téměř beznadějná. Avšak kvalitně prováděná laická první pomoc může v takové situaci výrazně zvýšit naději na záchranu.

I v případech, kdy není vážně ohrožen lidský život má laická první pomoc velký význam. Kromě pocitu úlevy, který postiženému přinese, má také velký vliv na zmenšení komplikací během další odborné léčby.

1.1 Co to je první pomoc?

První pomoc je soubor jednoduchých a účelných opatření, která při náhlém ohrožení nebo postižení zdraví či života cílevědomě a účinně omezují rozsah a důsledky poškození.

Za první pomoc označujeme péči, která je poskytnuta zraněné osobě před příjezdem zdravotnické záchranné služby.

Je to bezprostřední a většinou laická pomoc poskytnutá člověku za využití improvizovaných pomůcek.

1.2 Druhy první pomoci (PP)

Technická PP – odstraňují se příčiny úrazu a tím se zároveň vytvoří podmínky pro poskytnutí první pomoci. Můžeme ji poskytnout sami. V případech, kdy situace neumožňuje náš zásah (např. při ohrožení našeho života), jsou přivoláni na pomoc hasiči, horská, či vodní záchranná služba.

Laická PP – zajišťuje ji každá osoba bez použití speciálního vybavení. Spojujeme ji se zajištěním převozu postiženého do zdravotnického zařízení buď přivoláním odborné zdravotnické pomoci, nebo svépomocí. Popřípadě můžeme zraněnou osobu pomocí improvizovaných pomůcek přenést na místo, odkud je lépe dosažitelná zdravotnická pomoc.

Odborná zdravotnická první pomoc – je prováděná nejčastěji zdravotnickou záchrannou službou. Zraněné osobě poskytne neodkladnou zdravotnickou první pomoc a pak ji následně převezme k definitivnímu ošetření a doléčení do zdravotnického zařízení. Tuto pomoc dále zajišťují i lékaři a sestry za použití léků, diagnostických a léčebných přístrojů.

1.3 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém (IZS) znamená koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Zajišťuje spolupráci mezi záchrannými, pohotovostními a odbornými složkami státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při likvidaci havárií, hromadných neštěstí a katastrof, ekologických havárií s hromadným výskytem zraněných, postižených a mrtvých a těžkých ztrátách na majetku. (Kelnarová, 2007)

1.3.1 Složky integrovaného záchranného systému

IZS se skládá z několika málo specializovaných skupin, které svou schopností úzké spolupráce v místě zásahu nejen že vytvářejí lepší pracovní podmínky pro každou ze skupin, ale hlavně zefektivňují a zkracují dobu jednotlivých prací a tím zmírňují dopad na postižené osoby, majetek a životní prostředí.

1.3.1.1 Základní

Zdravotnická záchranná služba (ZZS) – poskytuje první pomoc a ošetřuje zraněné, dále se stará o zajištění základních životních funkcí a transport raněných do zdravotnického zařízení.

Týmy zdravotnické záchranné služby:

- RLP (rychlá lékařská pomoc) – lékař, zdravotnický záchranář/všeobecná sestra se specializací ARIP, řidič
- RZP (rychlá zdravotnická pomoc) – zdravotnický záchranář/všeobecná sestra se specializací ARIP, řidič
- RV systém – lékař, zdravotnický záchranář/řidič
- LZS (letecká záchranná služba) – lékař, zdravotnický záchranář/všeobecná sestra se specializací ARIP, pilot, kopilot

Hasičský záchranný sbor (HZS) – kontroluje prostor havárie a zjišťuje, zda nebudou ohroženy životy záchranářů. Spolu s policií uzavírá prostor nehody, poskytuje technickou první

pomoc při vyprošťování raněných a spolupracuje se zdravotníky při poskytování první pomoci. Dále se také snaží o zmírnění dopadů havárie na majetek a životní prostředí.

Policie České republiky (PČR) – uzavírá místo nehody, zajišťuje a řídí bezpečnost v místě havárie, zabezpečuje ochranu majetku postižených, identifikuje raněné. (Kelnarová, 2007)

1.3.1.2 Ostatní

Vodní záchranná služba (VZS) – záchrana tonoucích, vyhledávání utonulých.

Horská záchranná služba – záchranné a pátrací akce v horském terénu, poskytnutí první pomoci a zajištění transportu raněných

Zdravotnická brigáda kynologů (ZBK) – spolupracuje při vyhledávání zraněných hlavně při hromadných neštěstích.

Český červený kříž (ČČK) – působí v oblasti civilní ochrany obyvatelstva a poskytuje pomoc v případech katastrof a dalších mimořádných událostí, zajišťuje zdravotnické, záchranné, sociální a další humanitární služby

Městská policie – samostatný bezpečnostní orgán obce. Řeší na území daného města místní záležitosti veřejného pořádku, přispívá k ochraně života, zdraví a majetku osob.

Armáda České republiky – hlavní složka ozbrojených sil. Hlavním posláním je co nejefektivnější a nejlepší zabezpečení obrany území České republiky

1.4 Zásady první pomoci

Zraněného můžeme vyšetřit:

- **Pohledem (aspekce)** – sledujeme celkový vzhled pacienta, dýchání, barvu kůže, reakci zornic, polohu postiženého, nefyziologické postavení končetin, rozsah poranění, chování
- **Pohmatem (palpace)** – zjišťujeme bolestivost končetin, hlavy (např. při zlomeninách lebečních kostí), břicha, hmatáme teplotu kůže
- **Poslechem (auskultace)** – odebereme anamnézu u zraněného, zaměřujeme se na změnu hlasu, dechové fenomény, jako jsou pískoty, vrzoty, drásoty, nepravidelné dýchání, alární dýchání

- Čichem – cítíme zápach z úst po acetonu, alkoholu, můžeme též zaznamenat mrtvolný zápach, foetor hepaticus, nebo také pomočení a pokálení

Při ošetřování zraněného, pokud to dovolí jeho zdravotní stav, se představíme, dospělým vykáme, mluvíme vážně a srozumitelně. Vystupujeme klidně, zdvořile, slušně a empaticky. Projevíme zájem a snažíme se o trpělivost. Postiženého se pokoušíme získat pro spolupráci. Každý úkon provádíme tak, aby na nás zraněný pokud možno viděl. Vše trpělivě a jasně vysvětlíme, pokusíme se o zajištění intimity a omezení rušivých vlivů od přihlížejících. Během rozhovoru s nemocným se vyhýbáme spekulacím a ukvapeným diagnózám. Zraněnému nebereme naději a zároveň mu nedáváme plané naděje. Neumožníme okolí, aby odpoutalo naši pozornost. Jejich rady a informace bereme strážlivě, spíše se je snažíme ignorovat. Nenecháme se vyprovokovat slovní nebo fyzickou agresí. Řídíme se heslem: „Primum non nocere! (nihil nocere!)“ – především neublížit a nebyt příčinou dalšího utrpení. Příbuzní (matka) je žádoucí u nemocných dětí pouze v případě, je-li klidná a spolupracující. V případě, kdy pláče, rozrušuje dítě a znemožňuje tak ošetření. Tehdy její přítomnost nemusí být vhodná. Příbuzní nejsou obvykle žádoucí u dospělých a starších osob, ale také ne vždy (např. horší komunikace, nikoho jiného neposlechne).

1.5 Mýty

Mythus [mý-] (ps. též mýthus), -thu, **mýtus**, -tu m. (6. j. -u) (z řec.) **1.** smyšlené vyprávění, podání o vzniku světa, o bozích, o přírodních jevech a legendárních hrdinech; vůbec vyprávění z doby, z níž nejsou historické prameny; báje; **2.** expr. Něco smyšleného, vymyšleného vůbec; výmysl, smyšlenka, blud

Pověra, -y ž. **1.** Představek vyplývající z víry v nadpřirozené síly nebo z tradice, očekávající od různých jevů ovlivnění nebo předpověď budoucnosti **2.** Názor, který odporuje zkušenosti a zákonům vědeckého myšlení

Smyslenka, -y ž. (2. mn. -nek) něco smyšleného, vymyšleného; výmysl: rozeznat s-u od skutečnosti; románová s. fikce; vypravovat s-y báchorky

Omyl, -u m. (6. j. -u) chybné jednání, chybný čin; chybný, mylný názor, soud; zmýlení, mýlka, blud, chyba: smyslový o.; životní o.; o-y minulosti; tragický o.; ust. spoj. justiční

o. odsouzení nevinného; – to je o.; být na o-u; nechat někoho na o-u, v o-u; uvést někoho v o.; dopustit se o-u; o-em něco udělat; to je zásadní o.; → zdrob. *omylek, -lku m. (Dyk)

2 LEGISLATIVA V KONTEXTU PRVNÍ POMOCI

Povinnost poskytnout první pomoc náleží nejen zdravotníkům, ale i laické veřejnosti a je zaznamenána v zákonech České republiky, které jsem zde uvedla.

2.1 Zákon Národního shromáždění č. 140/1961 Sb., Trestní zákon

§ 207

(1) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

§ 208

Řidič dopravního prostředku, který po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytne osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

2.2 Zákon o zdravotních službách č. 372/2011 Sb.

§ 49

Povinnosti zdravotnického pracovníka

(1) Zdravotnický pracovník je povinen

a) poskytovat zdravotní služby, ke kterým získal odbornou nebo specializovanou způsobilost podle jiných právních předpisů, v rozsahu odpovídajícím jeho způsobilosti, zdravotnímu stavu pacienta, na náležité odborné úrovni a řídit se etickými principy,

b) poskytovat neprodleně odbornou první pomoc každému, jestliže by bez této pomoci byl ohrožen jeho život nebo vážně ohroženo zdraví a není-li pomoc včas dosažitelná obvyklým způsobem, a zajistit mu podle potřeby poskytnutí zdravotních služeb,

c) plnit další povinnosti stanovené tímto zákonem nebo jinými právními předpisy.

(2) Povinnosti podle odstavce 1a) písm. a) a c) se vztahují i na jiné odborné pracovníky, kteří se podílejí na poskytování zdravotních služeb, b) písm. c) se vztahují i na jiné odborné pracovníky vykonávající činnosti v přímé souvislosti s poskytováním zdravotních služeb.

2.3 Zákon o péči o zdraví lidu č. 20/1966 Sb.

§ 55

Povinnosti pracovníků ve zdravotnictví

(1) Zdravotničtí pracovníci jsou povinni vykonávat zdravotnické povolání svědomitě, poctivě, s hluboce lidským vztahem k občanům a s vědomím odpovědnosti ke společnosti.

(2) Každý zdravotnický pracovník je povinen zejména

a) vykonávat své povolání v rozsahu a způsobem, pro něž zásady určuje ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s profesními organizacemi, 3)

b) převzít a řádně plnit i mimořádné zdravotnické úkoly uložené mu dočasně v důležitém obecném zájmu,

c) poskytovat neprodleně první pomoc každému, jestliže by bez této pomoci byl ohrožen jeho život nebo vážně ohroženo zdraví a není-li pomoc včas dosažitelná obvyklým způsobem, a zajistit mu podle potřeby další odbornou péči,

d) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dověděl v souvislosti s výkonem svého povolání, s výjimkou případů, kdy skutečnost sděluje se souhlasem ošetřované osoby nebo kdy byl této povinnosti zproštěn nadřízeným orgánem v důležitém státním zájmu; povinnost oznamovat určité skutečnosti, uložená zdravotnickým pracovníkům zvláštními předpisy, 10a) není tím dotčena.

(3) Povinnosti uvedené v odstavci 2 písm. c) a d) se vztahují i na zdravotnické pracovníky, kteří nevykonávají zdravotnické povolání.

(4) Ostatní pracovníci ve zdravotnictví jsou povinni kromě dalšího vzdělávání ve svém oboru osvojit si i zdravotnické znalosti v rozsahu potřebném pro výkon své práce.

3 MÝTY V PRVNÍ POMOCI

Během doby, kdy se vyučuje první pomoc, se několikrát změnila postupy poskytování laické první pomoci. V knihovnách se nachází spousta knih o první pomoci a v každé z nich můžeme najít odlišné informace. Pro laika může být náročné se zorientovat a vybrat si tu správnou. V bakalářské práci se pokusím zmínit ty nejčastější mýty.

3.1 Obavy z poskytnutí první pomoci

Mýtus: *„Poskytnu první pomoc a pak mě budou tahat po soudech, že jsem někomu ublížil.“*

Skutečnost: Jedním z důvodů, proč se mnoho lidí vyhýbá poskytnutí první pomoci, jsou právě obavy z právního postihu. Strach z právních problémů není v situaci, kdy je vážně ohrožen lidský život na místě. Čím vážnější je stav, tím více si můžeme nebo i musíme dovolit. Vždy je důležité zachovat chladnou hlavu a nebát se pomoci. Když se aktivně snažíme někomu zachránit život, rozhodně nám nikdo – a to ani po právní stránce – nemůže nic vyčítat. Koneckonců, i v trestním zákoníku najdeme zákon, který nám ukládá povinnost poskytnout první pomoc, jsme-li svědky události, jež danou pomoc vyžaduje. Problémy by zjevně mohly nastat, pokud nám raněný dává najevo, že si naši pomoc nepřeje a my bychom museli při jejím poskytování použít násilí. V dané situaci je lepší se obrátit s žádostí o pomoc na Policii České republiky nebo Městskou Policii, případně zavolat Zdravotnickou záchrannou službu.

3.2 Kardiopulmonální resuscitace

O kardiopulmonální resuscitaci už bylo sepsáno hodně materiálu. Každých 5 let vycházejí v platnost nové doporučení Guidelines, o nichž laik buď neví, že existují, nebo je nesleduje.

Mýtus: *„Když mám podezření na postižení páteře, tak s ním nebudu hýbat, abych mu ještě více neublížil (a).“*

Skutečnost: Většina laiků se v této situaci ani nepokusí resuscitovat daného člověka, aby mu snad neporanili páteř ještě více. V tomto případě má přednost obnovení základních životních funkcí. Samozřejmě se snažíme s postiženým pohybovat co nejméně a nejšetrněji, avšak i pouhé předsunutí dolní čelisti může být život zachraňujícím úkonem, který má přednost před teoretickou obavou z dalšího poranění. (Franěk, 2010)

Mýtus: „*Zapadá mu jazyk, nemáte někdo zavírací špendlík?*“

Skutečnost: Při použití zavíracího špendlíku dochází k poškození měkkých tkání a ke krvácení, jehož následkem může být aspirace krve. Dýchací cesty se dají uvolnit zakloněním hlavy nebo pomocí tzv. trojitého manévru (předsunutím dolní čelisti). (Franěk, 2010)

Mýtus: „*Musím mu nahmatat pulz, abych si ověřil (a), jestli budu muset resuscitovat.*“

Skutečnost: Mnoho laiků však při palpaci pulzu mylně cítí svůj, což vede ke špatnému rozhodnutí – nezahajovat KPR, ačkoli právě to by mohlo zachránit život oběti. Místo toho je prováděno dýchání z plic do plic, protože postižený sice nedýchá, ale má tep! Proto, pokud jsme svědky kolapsu člověka, který nereaguje a nedýchá (popř. je u něj přítomen gasping), okamžitě zahajujeme resuscitaci – 30 stlačení hrudníku a 2 vdechy (30:2), nebo 100 stlačení hrudního koše za 1 minutu (tedy 100:1)! (Bydžovský, 2004)

3.3 Ošetření rány s přítomností cizího tělesa

Mýtus: „*Těleso z rány se musí vytáhnout, aby se rána mohla lépe ošetřit.*“

Skutečnost: Ze všech typů ran vyjímáme pouze tělesa, která leží volně v ráně. Tělesa zaklíněná (např. střepey, nože...) při poskytování laické první pomoci se z rány nevyjímají! To je součástí až definitivního chirurgického ošetření. Během poskytování pomoci je vhodné těleso v ráně zafixovat, např. přiložením čistých smotaných obinadel, ránu sterilně krýt popř. použít tzv. poloprodyšný obvaz. Provádíme protišoková opatření a zajistíme transport do zdravotnického zařízení pro nutnost dalšího ošetření.

3.4 První pomoc při epileptickém záchvatu

Mýtus: „*Musím mu vložit nějaký předmět do úst, aby si neprokousl jazyk.*“

Skutečnost: Postiženému nekladáme nic do úst, mohl by se ještě více zranit, a už vůbec se mu nesnažíme násilím otevřít ústa. Mohlo by dojít i k poranění zachránců a právě ti by se měli nejdřív starat o to, zda není ohroženo jejich zdraví, než k takovému člověku přistoupí.

Mýtus: „*Abych omezil rozsah jeho poranění, musím mu zabránit v křečích.*“

Skutečnost: Velká část poranění vzniká při pádu postižené osoby na zem. Nekontrolovatelnému pádu se většinou nedá zabránit, protože přichází velmi náhle. V průběhu záchvatu je důležité epileptikovi nebránit v křečích. Maximálně můžeme z okolí odstranit předměty, o něž by se mohl poranit, podložit hlavu, popřípadě jej obložit něčím měkkým, jako jsou deky, polštáře nebo bundy.

Mýtus: „*Musím mu otevřít ústa, aby se neudusil.*“

Skutečnost: V případě, že je epileptik zřetelně cyanotický, počkáme, až záchvaty ustanou. Jestli ani po odeznění křečí nezačne postižený spontánně dýchat, pokračujeme záklonem hlavy s následnou resuscitací, pokud již při samotném záklonu hlavy nezačne postižený dýchat.

3.5 Uštknutí jedovatým hadem

V České republice se ve volné přírodě z jedovatých hadů vyskytuje pouze zmije. Další jedovaté druhy hadů se objevují v zoologických zahradách nebo v obchodech se zvířaty. Mnozí lidé je dokonce chovají doma. Ve volné přírodě můžeme zmiji najít na skalách, mýtinách a v lese, především na prosluněných místech. Uštknutí se projevuje dvěma rankami vzdálenými od sebe několik milimetrů, které lehce krváčí, jsou zarudlé až namodralé.

Mýtus: „*Při uštknutí hadem končetinu zaškrtním a dám do zvýšené polohy.*“

Skutečnost: V žádném případě jed z rány nevysáváme. Rozhodně také končetinu nezaškrucujeme ani nedáváme do zvýšené polohy. S postiženou končetinou nijak nepohybujeme, poraněné místo desinfikujeme, přiložíme studený obklad a co nejdříve zajistíme transport do zdravotnického zařízení. (Franěk, 2009-2010)

3.6 Intoxikace

Mýtus: „*Při požití toxických látek vyvolat zvracení.*“

Skutečnost: Při požití toxických látek je nejdůležitější zjistit, o jakou látku se jednalo. V případě otravy potravinami, léky nebo alkoholem vyvoláváme zvracení. Můžeme použít např. metodu vody se solí. Po té se podává živočišné uhlí. Zvracení však vyvoláváme pouze u osob při vědomí.

V případě požití pěnivých látek, benzínu, nafty, kyselin a zásad zvracení rozhodně nevyvoláváme! Pokud je postižený při vědomí, můžeme užít antidotum, např. při požití Fridexu alkohol (tvrdý) nebo mléko, při požití benzínu, nafty, fenolu je to rostlinný olej. V ostatních případech dáme živočišné uhlí smíchané s vodou. Pokud je zraněný v bezvědomí a nedýchá, okamžitě zahájíme zevní srdeční masáž a voláme ZZS. Záchránce by se měl při resuscitaci chránit resuscitační rouškou před potřísněním noxou.

Pokud vyvoláváme zvracení, měli bychom se pokusit zajistit vzorek zvratků a zároveň uchovat zbytky požitých jedů pro případný rozbor. (Kelnarová, 2007; Beránková, 2002)

3.7 První pomoc při popáleninách, podchlazení a omrzlinách

Popáleniny vznikají při působení vysokých teplot na povrch těla. Ublížit mohou také chemikálie, elektřina či ozáření.

Mýtus: „*Puchýře se musí propíchnout.*“

Skutečnost: Při druhém stupni popálenin vznikají puchýře, jež obsahují plazmu, která později rosolovává. Puchýře v žádném případě nepropichujeme, neodstřiháváme ani jinak neodstraňujeme. Postižené místo pouze chladíme a kryjeme sterilním obvazem. Raněným zajistíme odvoz do zdravotnického zařízení dle stupně jejich poranění.

V případě rozsáhlých popálenin provádíme protišoková opatření – zajistíme teplo přikrytím postiženého, tlumíme bolest (chlazením), nepodáváme tekutiny a umožníme transport (zavoláním ZZS).

Mýtus: „*Je nutné odstranit veškerý oděv.*“

Skutečnost: Při popáleninách třetího stupně může být oděv na těle zraněného přiškvařen. Odstraňujeme tedy jen oblečení, které lze dát pryč bez větších obtíží (příškvary nestrháváme). Svlékáním přiškvařeného oblečení bychom poraněnému mohli způsobit další poranění. Současně s oděvem také zděláváme prsteny, náušnice, náramky, řetízky apod., protože se na postižených částech bude tvořit edém.

Mýtus: „*Popálenina se ošetří tak, že ji potřu mastí, nebo použiji zásyp.*“

Skutečnost: V laické první pomoci se mastí ani zásypů neuzívá. Stačí, když popálené místo chladíme studenou vodou (ale ne na otevřené rány), popřípadě jej překryjeme sterilním krytím a zraněnému zajistíme transport do nemocnice.

Podchlazením označujeme selhání termoregulace, kdy se celkově sníží tělesná teplota. Nastává při jejím poklesu pod 35 °C. Podchlazení vzniká při dlouhodobém pobytu člověka v chladu. Další příčinou může být vyčerpání, podvýživa nebo požití alkoholu či jiných návykových látek. Svůj vliv může mít ale i věk či poranění.

Omrzliny vznikají na nekrytých částech těla, na částech končetin, které jsou špatně prokrvené nebo na místech vystavených tlaku (boty, oděv) dlouhodobým působením nízkých teplot.

Mýtus: „*Je mu/jí zima, musím mu/jí dát něco na zahřátí (alkohol).*“

Skutečnost: Při podchlazení i omrzlinách postupujeme tak, že osobu začínáme postupně zahřívát. To znamená, že vlhké oblečení vyměníme za suché, pokud je při vědomí, můžeme provádět lehké masáže, nebo koupel a celkově se snažíme zabránit ztrátě tepla např. použitím termofolie. Podchlazené osobě rozhodně nepodáváme alkohol, protože rozšiřuje cévy a tím způsobí pokles krevního tlaku a úbytek tepla. Pokud je osoba v bezvědomí, snažíme se o zajištění základních životních funkcí s případným zahájením zevní srdeční masáže. Provádíme protišoková opatření a zajistíme příjezd ZZS. (Kelnarová, 2007)

3.8 Použití turniketu při krvácení

Mýtus: „*Nejlepší způsob k zastavení krvácení je, použít škrtidlo.*“

Skutečnost: Obecně platí, že turniketu (škrtidla) užíváme jen v krajním případě a pouze u tepenného krvácení nebo amputací. U krvácení postupujeme standardně a to tak, že stiskneme ránu v místě krvácení a přikládáme tlakový obvaz. Nejprve jednu vrstvu, pokud obvaz prosakuje, přidáme ještě jednu, popřípadě i dvě vrstvy tlakového obvazu. Ve většině případů stačí přiložení tlakového obvazu a jeho důkladné upevnění v místě krvácení. Jestli i nadále postižený krvácí, můžeme přiložit turniket nad ránu, blíže k srdci. Avšak tam, kde jsou dvě kosti vedle sebe (bérec, předloktí), může vést pokus o zaškrcení k zesílení krvácení (blokace odtoku povrchovými žilami, přítok tepnami zůstává). Proto škrtidlo přikládáme jen v krajním případě, zejména na stehno, nebo na paži, kde jsou dvě velké tepny. V případě použití turniketu musí být zaškrcení úplné, aby skutečně došlo k uzavření tepny. Doba zaškrcení by měla být max. 15 minut, po té je potřeba turniket opět povolit. Doba zaškrcení je nutné zaznamenat. (Franěk, 2010)

3.9 První pomoc při epistaxi

Mýtus: „*Při krvácení z nosu zaklonit hlavu.*“

Skutečnost: Při epistaxi postiženého posadíme, předkloníme mu hlavu, stiskneme nosní křídla a přiložíme studený obklad na zátylek. Zraněný dýchá ústy, a pokud mu do nich zateká krev, vyplivuje ji. Krvácení by mělo ustát. Pokud se tak nestane, či dokonce je masivní, voláme záchrannou službu. V případě, kdy je postižený v bezvědomí a nedýchá, zahájíme nepřímou masáž srdce a voláme ZZS. (Kelnarová, 2007)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 METODIKA PRÁCE

V bakalářské práci jsem užila metodu kvantitativního výzkumu. Jeho úkolem je statisticky popsat typ závislosti mezi proměnnými. Většinou pracuje s velkým souborem respondentů. Kvantitativní výzkum je považován za „tvrdou“, „těžkou“ vědu a má sklon zdůrazňovat dedukci a pravidla logiky. Používá metod dotazníku. (Kutnohorská, 2009. s. 21)

4.1 Zdroje odborných poznatků

Ke zpracování teoretické části bakalářské práce jsem využila poznatků načerpaných z odborné literatury a internetových zdrojů týkajících se dané problematiky.

4.2 Respondenti

Respondenty tvořili žáci druhého stupně jedné základní školy ve Zlíně.

4.3 Metoda práce

V bakalářské práci jsem užila metodu dotazníkového šetření. Dotazník je soubor standardizovaných otázek, jež jsou předem připraveny na určitém formuláři. Je vhodné do úvodu dotazníku uvést krátké vysvětlení, za jakým účelem respondent dotazník vyplňuje, jež bude obsahovat i potvrzení, že dotazník je případně anonymní. Pokud by dotazník nebyl anonymní, je nezbytný podepsaný informovaný souhlas respondenta. Techniku dotazníku charakterizuje nepřítomnost výzkumníka při jeho vyplňování, přiměřená znalost šetřeného prostředí a nezbytnost předvýzkumu (Kutnohorská, 2009. s. 41).

V dotazníku je celkem 30 položek. Jeho úvod je zaměřen na oslovení žáků, představení se a na jejich seznámení s cílem šetření. Dále je uvedena prosba o jeho vyplnění a ujištění, že dotazník je zcela anonymní a jeho výsledky budou použity pouze pro potřebu bakalářské práce. Z uvedených možností byla pouze jedna odpověď správná.

4.4 Charakteristika položek

V dotazníku je obsaženo celkem 30 položek. 1. položka se ptá na pohlaví žáků. Druhou otázkou se snažím zjistit, zda dotyčný respondent již někdy poskytoval první pomoc s tím, že mi stačí pouze odpověď ano/ne. 3. a 4. položka dotazníku se zaměřuje na to, zda si re-

spondenti uvědomují svoji povinnost poskytnout první pomoc vzhledem k zákonům České republiky. Otázky č. 5 až 9 jsou zaměřeny na mýty, které se vztahují k resuscitaci a sice na: hmatání pulzu, vytažení zapadlého jazyka, důležitost dýchání z úst do úst u laiků, poměr stlačení hrudníku a vdechů u dospělého člověka a resuscitace při podezření na poranění páteře. Položky č. 10 až 12 se zabývají problematikou mýtů při poskytování první pomoci u epileptického záchvatu. 13. položka má za úkol zjistit, co by respondenti dělali, pokud by v ráně našli cizí těleso. I u této otázky byla jedna odpověď správná. Pokud respondenti zvolili jednu z následujících dvou odpovědí, neodpovídali na otázku č. 14, která zjišťuje, jaký je správný postup při ošetřování poranění s přítomností cizího tělesa. Položky č. 15 a 16 se ptají na první pomoc u člověka, kterého uštkne jedovatý had. 17. a 18. otázka se zaměřuje na první pomoc při otravách. U položky č. 18 mohli respondenti vybírat z 5 odpovědí, z nichž byla správná buď první, nebo druhá možnost. Pokud však dotazovaní vybrali jednu z ostatních tří odpovědí, nemohli odpovědět na otázku č. 19. Ta zjišťovala, zda respondenti ví, u jakých látek se zvracení zásadně nevyvolává. Cílem položek č. 20 až 22 je zjistit, jak by dotazovaní postupovali v případě ošetření popálenin. Otázky č. 23 a 24 se dotazují na postup při ošetřování podchlazeného člověka a omrzlin. Problému epistaxe se věnují položky č. 25 a 26, zatím co otázky č. 27 až 29 se ptají, kdy je vhodné při krvácení použít turniket. Otázka č. 30 je věnována hodnocení dotazníku z pohledu respondentů. Zde mohli vybírat z možností lehký/středně těžký/těžký.

4.5 Organizace šetření

V první řadě jsem navrhla osnovu teoretické části bakalářské práce, kterou jsem zkonzultovala s vedoucím práce. Po jejím schválení jsem si již mohla udělat obraz, jak by měl vypadat dotazník, a začala jej vypracovávat. Po konečném schválení dotazníku, ke kterému došlo v lednu tohoto roku, jsem se zkontaktovala s ředitelem základní školy, zda bych mohla výzkum provést právě u "jeho" žáků. Po chvíli souhlasil a tak jsme se rozhodli pro první týden v únoru, kdy jsem za ním i s vytištěnými dotazníky zašla. Rozhovor s panem ředitelem dopadl výborně. Domluvili jsme se, že si pro dotazníky zase přijdu za dva týdny, během nichž je vyplňovali žáci osmých a devátých tříd v rámci výuky přírodopisu. Doba na vyplnění dotazníku byla stanovena na 30 minut a dle slov pana ředitele byla plně dostačující. Celkový počet dotazníků je 103.

4.6 Zpracování získaných dat

Získaná data jsem zpracovala v programu Microsoft Excel do tabulek, v nichž jsem uvedla absolutní a relativní četnost. Absolutní četnost je vyjádření počtu jednotek v dané skupině, zatímco relativní četnost udává poměr absolutní četnosti ve skupině k celkovému počtu jednotek v souboru. Relativní četnost je vyjádřena v procentech. Pro lepší přehled jsem zpracovaná data uvedla v grafech.

5 STANOVENÍ CÍLŮ

V následujícím bodě vymezuji několik cílů, na které bych se chtěla zaměřit.

5.1 Cíle

- Cíl č. 1 Zjistit, zda žáci již někdy poskytovali první pomoc
- Cíl č. 2 Zjistit, nakolik jsou žáci informováni o současném způsobu poskytování první pomoci
- Cíl č. 3 Zjistit jestli žáci znají správný postup při resuscitaci podle ustanovení Guidelines 2010
- Cíl č. 4 Zjistit, zda by žáci byli schopni správně provést první pomoc
- Cíl č. 5 Zjistit, jaké mýty v první pomoci přetrvávají ve zvolené kategorii

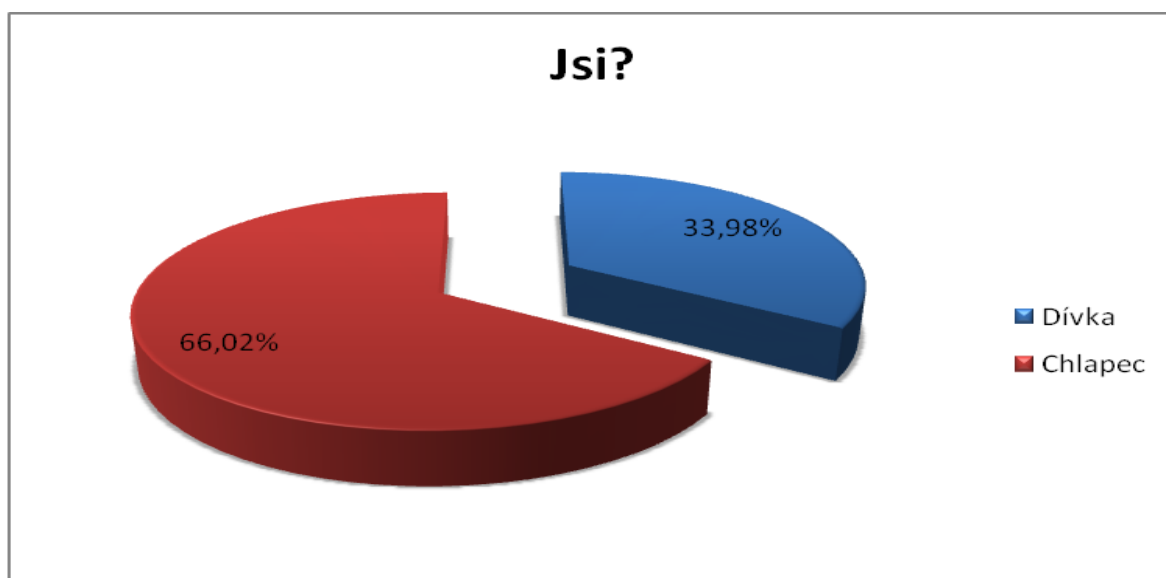
6 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

6.1 Zpracování dotazníků

Otázka č. 1

Tabulka č. 1 Pohlaví

Jsi?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dívka	35	33,98%
Chlapec	68	66,02%
Celkem	103	100%

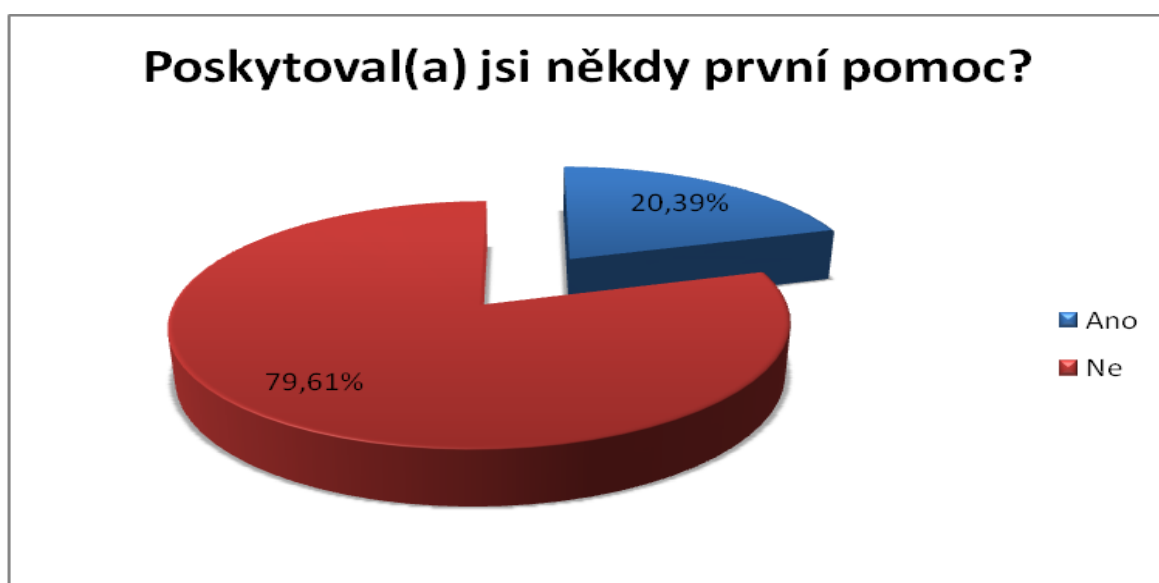
Graf č. 1 Pohlaví

Dotazníkového šetření se celkem zúčastnilo 103 žáků (100 %). Z toho 68 chlapců (66,02 %) a 35 dívek (33,98 %).

Otázka č. 2

Tabulka č. 2 Poskytování první pomoci

Poskytoval (a) jsi už někdy první pomoc?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	21	20,39%
Ne	82	79,61%
Celkem	103	100%

Graf č. 2 Poskytování první pomoci

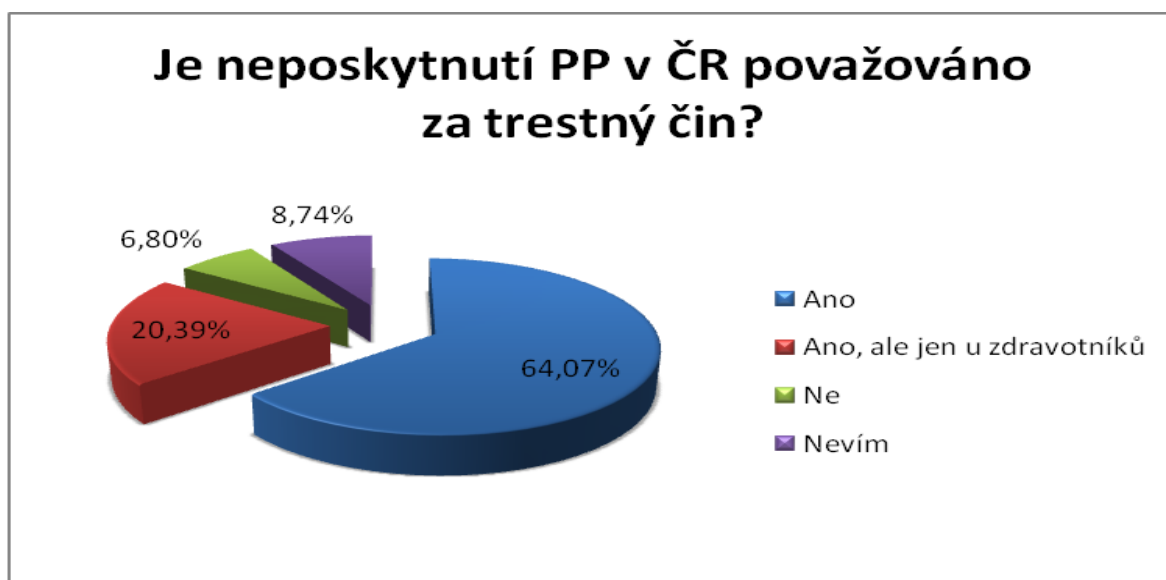
Otázkou č. 2 jsem chtěla zjistit, jestli respondenti již někdy poskytovali první pomoc. Z celkového počtu 103 žáků (100 %) poskytovalo první pomoc pouze 21 respondentů (20,39 %). Většina se s první pomocí v praxi nesetkala, a sice 82 žáků (79,61 %).

Otázka č. 3

Tabulka č. 3 Trestný čin při neposkytnutí PP

Je neposkytnutí první pomoci v ČR považováno za trestný čin?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	64	64,07%
Ano, ale jen u zdravotníků	21	20,39%
Ne	7	6,80%
Nevím	9	8,74%
Celkem	103	100%

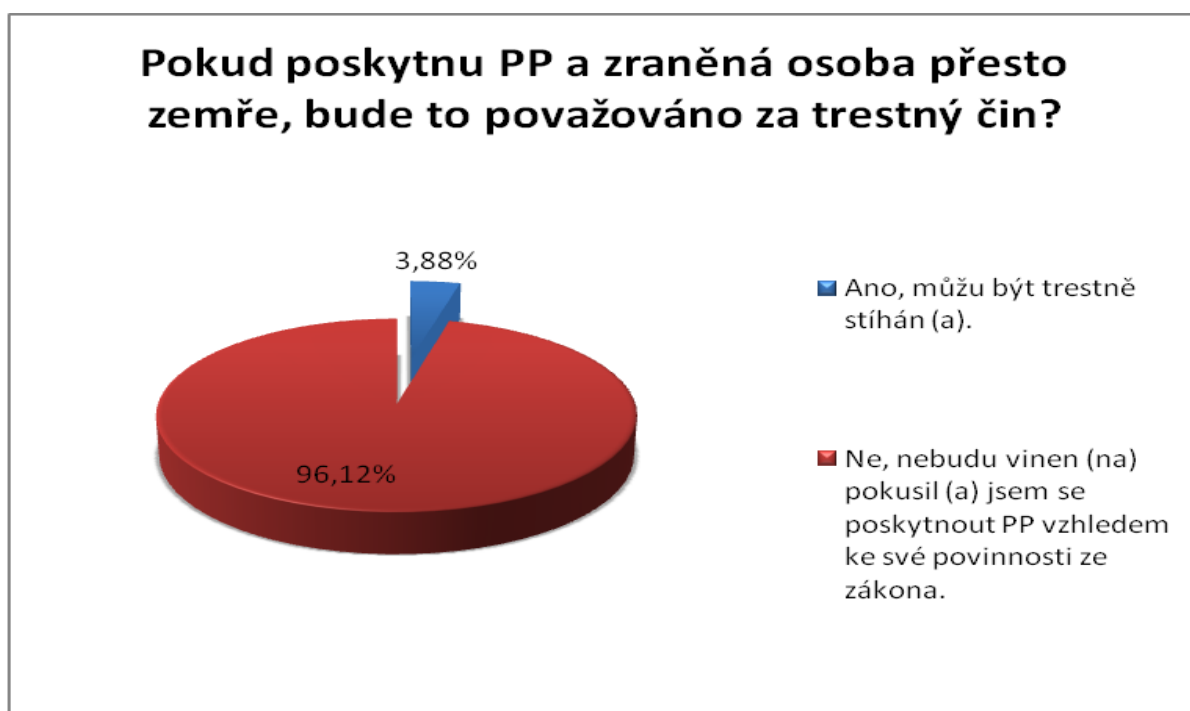
Graf č. 3 Trestný čin při neposkytnutí PP

Na otázku – „**Je neposkytnutí první pomoci v ČR považováno za trestný čin?**“ odpovědělo správně 64 žáků (64,07 %) zakroužkováním odpovědi A) *ano*. Variantu B) *Ano, ale jen u zdravotníků* zvolilo 21 žáků (20,39 %), odpověď C) *Ne* označilo 7 žáků (6,8 %) a možnost D) *Nevím* zvolilo 9 respondentů (8,74 %).

Otázka č. 4

Tabulka č. 4 Trestný čin při úmrtí osoby, které poskytnu PP

Pokud poskytnu první pomoc a zraněná osoba přesto zemře, bude to považováno za trestný čin?		
	Absolutní	Relativní
Ano, můžu za to být trestně stíhán (na)	4	3,88%
Ne, nebudu vinen (na), pokusil (a) jsem se poskytnout první pomoc vzhledem ke své povinnosti ze zákona	99	96,12%
Celkem	103	100%

Graf č. 4 Trestný čin při úmrtí osoby, které poskytnu PP

Otázka č. 4 zjišťovala, zda bude považováno za trestný čin, když zraněná osoba při poskytování první pomoci zemře. Většina – 99 žáků (96,12 %) správně zvolila odpověď B) *Ne, nebudu vinen (na), pokusil (a) jsem se poskytnout PP vzhledem ke své povinnosti ze zákona*. Zbylí 4 žáci (3,88 %) si vybrali odpověď A) *Ano, budu vinen (na)*.

Otázka č. 5

Tabulka č. 5 Hmatání pulzu

Budeš u člověka, který nereaguje na podnět, hmatat pulz?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ne, je to ztráta času, ani bych možná nevěděl (a) kde a jak	5	4,85%
Ano, nahmatám jej na krku, nebo na zápěstí	98	95,15%
Celkem	103	100%

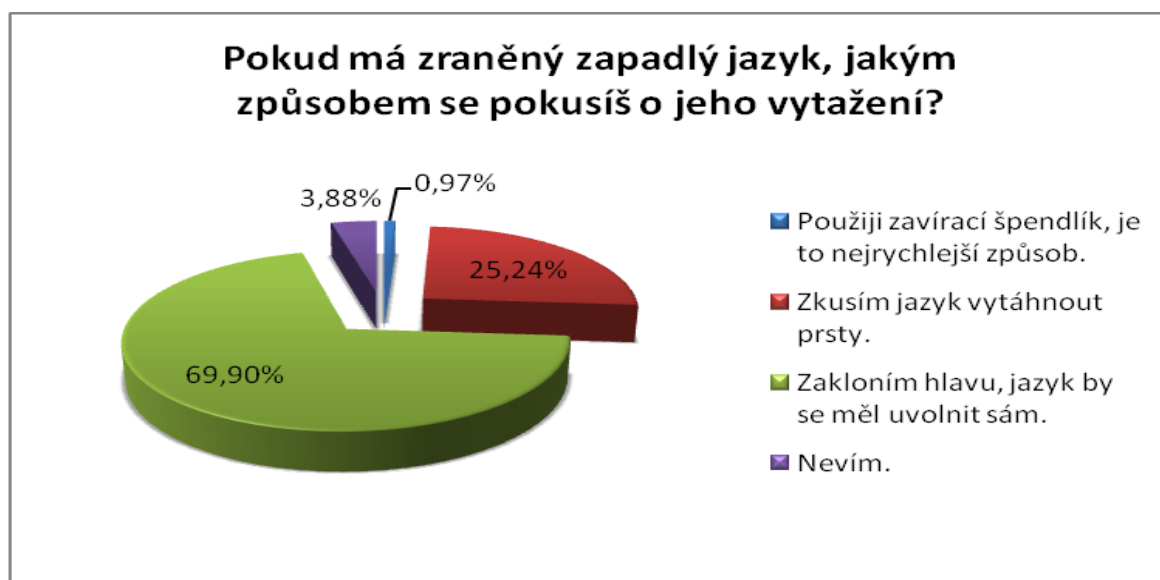
Graf č. 5 Hmatání pulzu

Pouze 5 žáků (4,85 %) odpovědělo na otázku: „**Budeš u člověka, který nereaguje na podnět hmatat pulz?**“ správně možností *A) Ne, je to ztráta času, ani bych možná nevěděl (a) kde a jak*. Většina z nich 98 žáků (95,15 %) si vybrala odpověď *B) Ano, nahmatám jej na krku nebo na zápěstí*.

Otázka č. 6

Tabulka č. 6 Vytažení zapadlého jazyka

Pokud má zraněný zapadlý jazyk, jakým způsobem se pokusíš o jeho vytažení?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Použiji zavírací špendlík, je to nejrychlejší způsob	1	0,97%
Zkusím jazyk vytáhnout prsty	26	25,24%
Zakloním hlavu, jazyk by se měl uvolnit sám	72	69,90%
Nevím	4	3,88%
Celkem	103	100%

Graf č. 6 Vytažení zapadlého jazyka

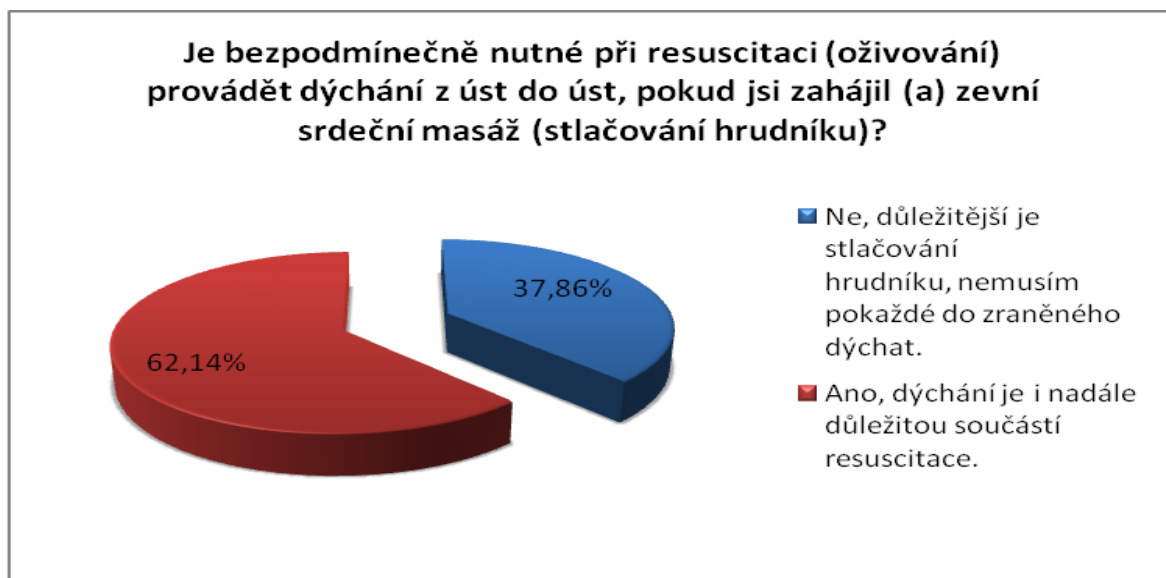
„Pokud má zraněný zapadlý jazyk, jakým způsobem se pokusíš o jeho vytažení?“

Touto otázkou jsem chtěla zjistit, jak by se žáci zachovali po zjištění, že má postižený zapadlý jazyk. Ze 103 (100 %) respondentů si zvolilo správnou odpověď 72 žáků (69,9 %) zaznačením odpovědi C) *Zakloním hlavu, jazyk by se měl uvolnit sám*. 26 žáků (25,24 %) by zkusilo jazyk vytáhnout prsty. Pouze jeden žák zvolil odpověď A) *Použiji zavírací špendlík, je to nejrychlejší způsob* a 4 žáci (3,88 %) odpověděli možností D) *Nevím*.

Otázka č. 7

Tabulka č. 7 Umělé dýchání při KPR

Je bezpodmínečně <u>nutné</u> při resuscitaci (oživování) provádět dýchání z úst do úst, pokud jsi zahájil (a) zevní srdeční masáž (stlačování hrudníku)?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ne, důležitější je stlačování hrudníku, nemusím pokaždé do zraněného dýchat	39	37,86%
Ano, dýchání je i nadále nutnou součástí resuscitace	64	62,14%
Celkem	103	100%

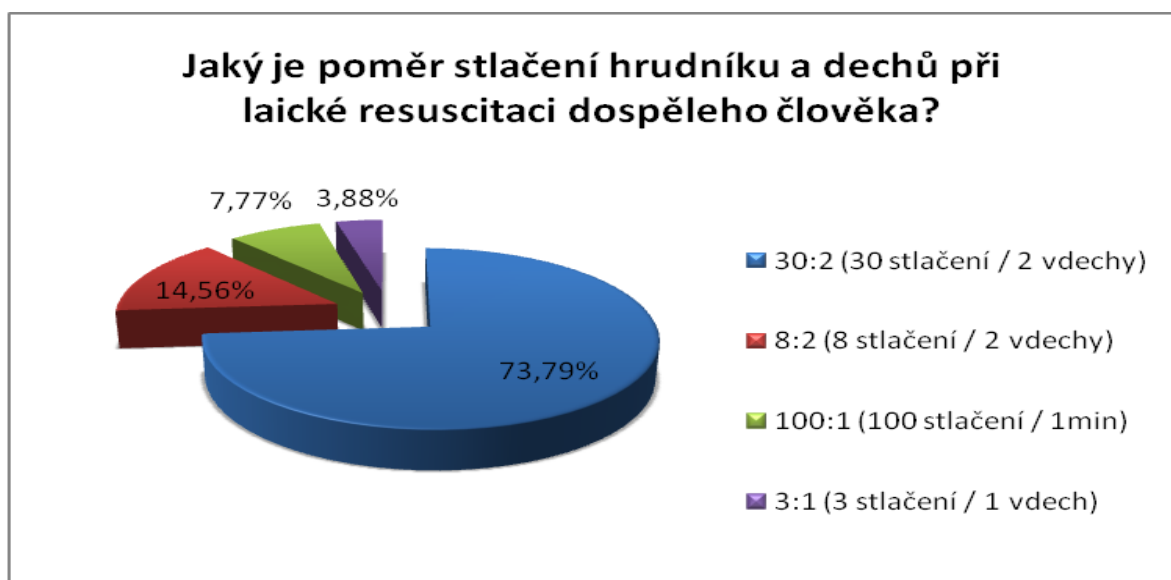
Graf č. 7 Umělé dýchání při KPR

V otázce č. 7 „**Je bezpodmínečně nutné při resuscitaci (oživování) provádět dýchání z úst do úst, pokud jsi zahájil (a) zevní srdeční masáž (stlačování hrudníku)?**“ jsem se zaměřila na současný mýtus o nutnosti umělého dýchání při provádění srdeční masáže laicky. Ze dvou možností byla většinou respondentů – 64 žáků (62,14 %) - označena varianta *B) Ano, dýchání je i nadále důležitou součástí resuscitace*. Zbytek dotazovaných - 39 žáků (37,86 %) - si vybral odpověď *A) Ne, důležitější je stlačování hrudníku, nemusím pokaždé do zraněného dýchat*.

Otázka č. 8

Tabulka č. 8 Poměr stlačení hrudníku a dechů při KPR

Jaký je poměr stlačení hrudníku a dechů při laické resuscitaci <u>dospělého</u> člověka?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
30:2 (30 stlačení/2 vdechy)	76	73,79%
8:2 (8 stlačení/2 vdechy)	15	14,56%
100:1 (100 stlačení/ 1 minuta)	8	7,77%
3:1 (3 stlačení/1 vdech)	4	3,88%
Celkem	103	100%

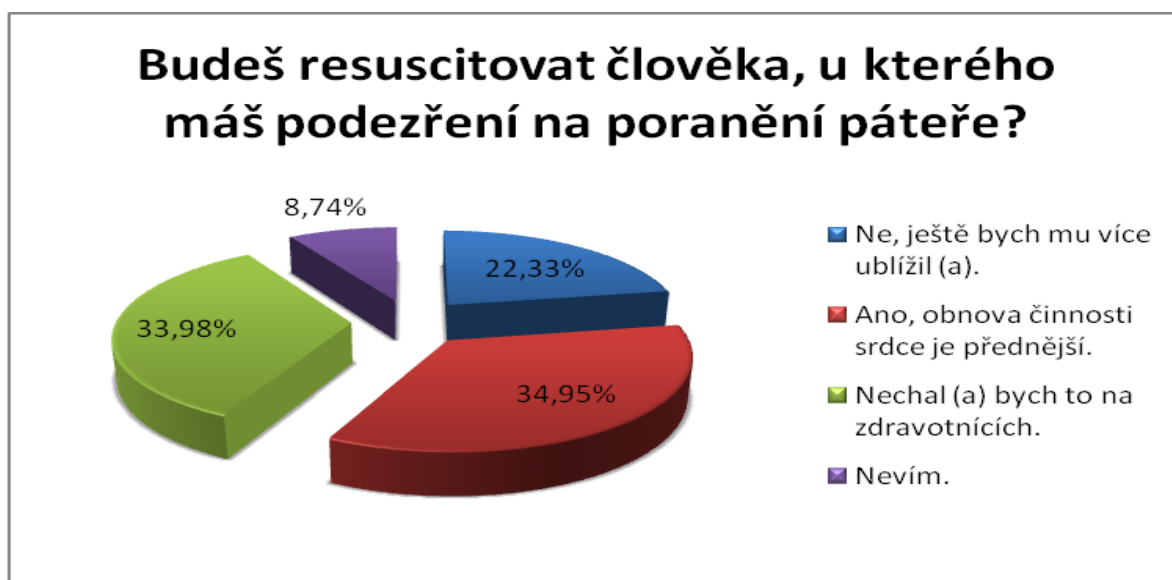
Graf č. 8 Poměr stlačení hrudníku a dechů při KPR

Na otázku č. 8 „**Jaký je poměr stlačení hrudníku a dechů při laické resuscitaci dospělého člověka?**“ odpověděla většina respondentů – 76 žáků (73,79 %) - zakroužkováním varianty *A) 30:2 (30 stlačení/2 vdechy)*. Možnost *B) 8:2 (8 stlačení/2 vdechy)* si vybralo 15 žáků (14,56 %). Odpověď *C) 100:1 (100 stlačení/1 minuta)*, jež zde byla určena za správnou, zvolilo pouze 8 žáků (7,77 %) a 4 žáci (3,88 %) si vybrali možnost *D) 3:1 (3 stlačení/1 vdech)*.

Otázka č. 9

Tabulka č. 9 KPR při poranění páteře

Budeš resuscitovat člověka, u kterého máš podezření na poranění páteře?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ne, ještě bych mu více ublížil (a)	23	22,33%
Ano, obnova činnosti srdce je přednější	36	34,95%
Nechal (a) bych to na zdravotnících	35	33,98%
Nevím	9	8,74%
Celkem	103	100%

Graf č. 9 KPR při poranění páteře

Devátou otázkou „**Budeš resuscitovat člověka, u kterého máš podezření na poranění páteře?**“ jsem chtěla zjistit, zda by dotazovaní zahájili resuscitaci u člověka, u nějž mají podezření na poranění páteře. Většina z nich – 36 žáků (34,95 %) – označila správnou možnost B) *Ano, obnova činnosti srdce je přednější*. Další často označovanou odpovědí byla možnost C) *Nechal (a) bych to na zdravotnících* zvolilo 35 žáků (33,98 %). Variantu A) *Ne, ještě bych mu více ublížil (a)* si vybralo 23 žáků (22,33 %) a zbytek – 9 respondentů (8,74 %) odpovědělo možností D) *Nevím*.

Otázka č. 10

Tabulka č. 10 PP u epileptického záchvatu

Staneš se svědkem epileptického záchvatu, člověk upadne na zem a začne sebou třepat, jak se zachováš?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Pokusím se mu zabránit v křečích, aby si neublížil	4	3,88%
Zavolám záchranku	3	2,92%
Zavolám záchranku a snažím se zajistit, aby nedošlo k poranění o okolní předmě-	96	93,20%
Celkem	103	100%

Graf č. 10 PP u epileptického záchvatu

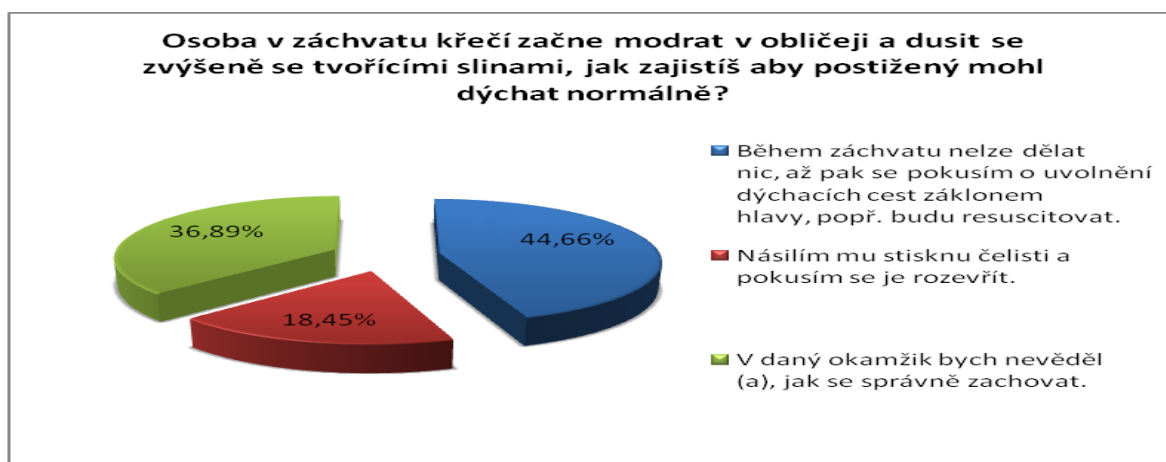
Otázka č. 10 „Staneš se svědkem epileptického záchvatu, člověk upadne na zem a začne sebou třepat, jak se zachováš?“ se zabývá problematikou epilepsie a snaží se zjistit, jak by se respondenti chovali, pokud by byli svědky epileptického záchvatu. Většina z nich 96 žáků (93,2 %) zvolila odpověď C) *Zavolám záchranku a snažím se zajistit, aby nedošlo k poranění o okolní předměty v důsledku křečí*. 4 žáci (3,88 %) zakroužkovali odpověď A) *Pokusím se mu zabránit v křečích, aby si neublížil* a 3 respondenti (2,92 %) odpověděli možností B) *Zavolám záchranku*.

Otázka č. 11

Tabulka č. 11 Uvolnění dýchacích cest během záchvatu

Osoba v záchvatu křečí začne modrat v obličejí a dusit se zvýšeně se tvořícími slinami, jak zajistíš, aby postižený mohl dýchat normálně?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Během záchvatu nelze dělat nic, až pak se pokusím o uvolnění dýchacích cest záklonem hlavy, popřípadě budu resuscitovat	46	44,66%
Násilím mu stisknu čelisti a pokusím se je rozevřít	19	18,45%
V daný okamžik bych nevěděl (a), jak se správně zachovat	38	36,89%
Celkem	103	100%

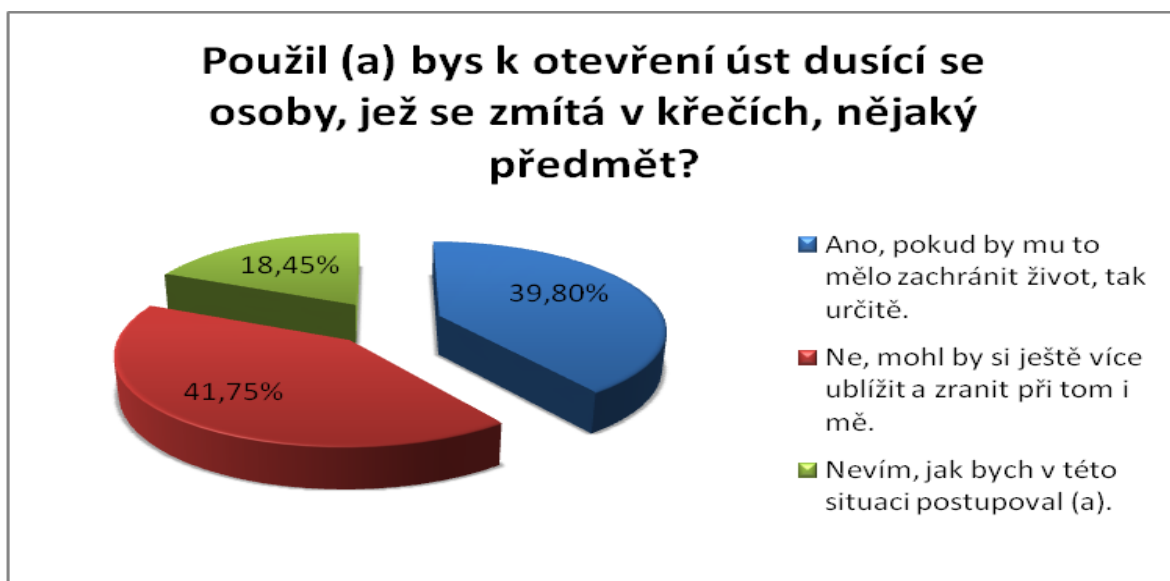
Graf č. 11 Uvolnění dýchacích cest během záchvatu

„Osoba v záchvatu křečí začne modrat v obličejí a dusit se zvýšeně se tvořícími slinami, jak zajistíš, aby postižený mohl dýchat normálně?“ Zde jsem chtěla zjistit, jak by respondenti postupovali v okamžiku, kdy by viděli, že se epileptik dusí. 46 žáků (44,66 %) zvolilo správnou odpověď A) *Během záchvatu nelze dělat nic, až pak se pokusím o uvolnění dýchacích cest záklonem hlavy, popřípadě budu resuscitovat.* Odpověď B) *Násilím mu stisknu čelisti a pokusím se je rozevřít,* si vybralo 19 žáků (18,45 %) a 38 žáků (36,89 %) označilo variantu C) *V daný okamžik bych nevěděl (a), jak se správně zachovat.*

Otázka č. 12

Tabulka č. 12 Způsob otevření úst při epileptickém záchvatu

Použil (a) bys k otevření úst dusící se osoby, jež se zmítá v křečích, nějaký předmět?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano, pokud by mu to mělo zachránit život, tak určitě	41	39,80%
Ne, mohl by si ještě více ublížit a zranit při tom i mě	43	41,75%
Nevím, jak bych v této situaci postupoval (a)	19	18,45%
Celkem	103	100%

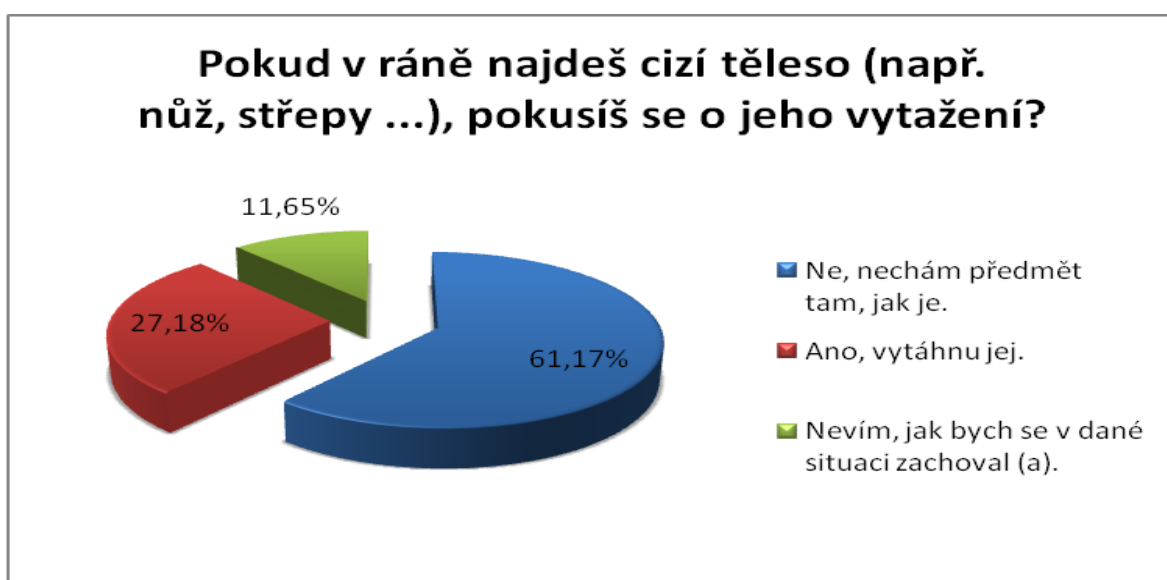
Graf č. 12 Způsob otevření úst při epileptickém záchvatu

Otázka č. 12 „**Použil (a) bys k otevření úst dusící se osoby, jež se zmítá v křečích, nějaký předmět?**“ se zabývá vkládáním předmětů do úst, během epileptického záchvatu. Většina respondentů – 43 (41,75 %) označila odpověď *B) Ne, mohl by si ještě více ublížit a zranit při tom i mě.* 41 žáků (39,8 %) by si postupovalo podle možnosti *A) Ano, pokud by mu to mělo zachránit život, tak určitě* a 19 žáků (18,45 %) zvolilo odpověď *C) Nevím, jak bych v této situaci postupoval (a).*

Otázka č. 13

Tabulka č. 13 Vytažení cizího tělesa z rány

Pokud v ráně najdeš cizí těleso (např. nůž, střepy...), pokusíš se o jeho vytažení?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ne, nechám předmět tam, jak je	63	61,17%
Ano, vytáhnu jej	28	27,18%
Nevím, jak bych se v dané situaci zachoval (a)	12	11,65%
Celkem	103	100%

Graf č. 13 Vytažení cizího tělesa z rány

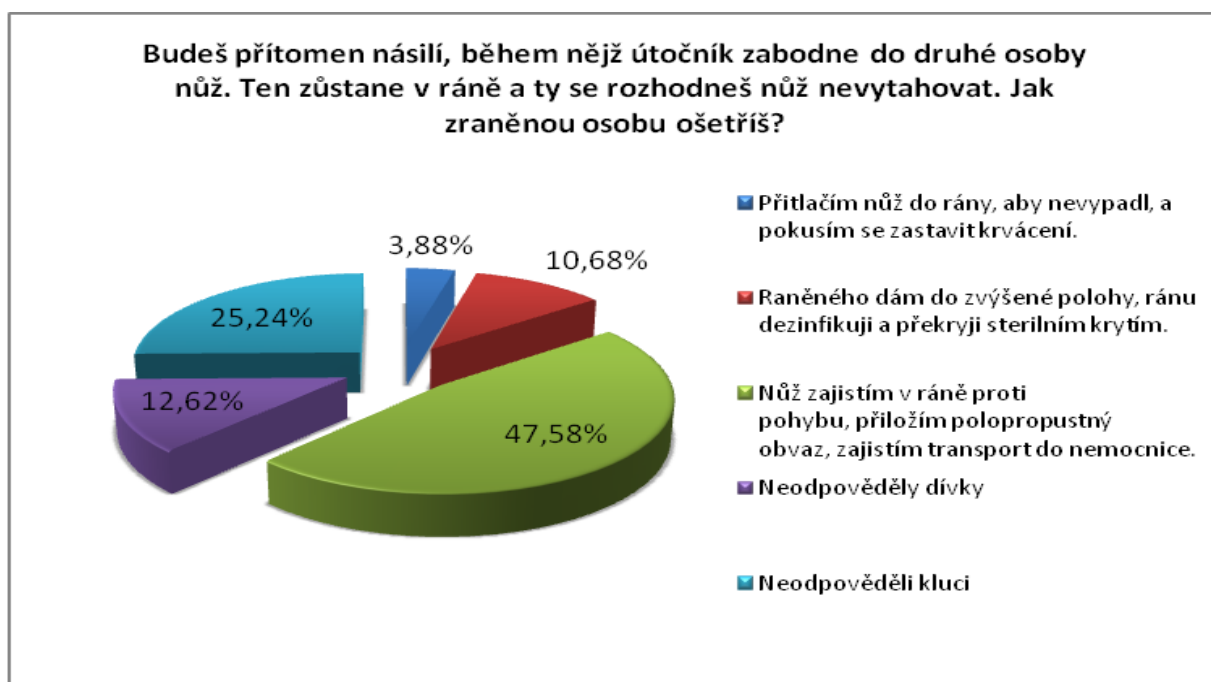
„Pokud v ráně najdeš cizí těleso (např. nůž, střepy...), pokusíš se o jeho vytažení?“

V této otázce se zabývám přítomností cizího tělesa v ráně a následnou reakcí zachraňujících na něj. Většina respondentů - 63 (61,17 %) - odpověděla správnou variantou A) *Ne, nechám předmět tam, jak je*. Další velká skupina žáků - 28 (27,18 %) - označila odpověď B) *Ano, vytáhnu jej* a zbytek dotazovaných – 12 (11,65 %) - zvolil možnost C) *Nevím, jak bych se v dané situaci zachoval (a)*.

Otázka č. 14

Tabulka č. 14 Nůž v ráně

Budeš přítomen (a) násilí, během nějž útočník zabodne do druhé osoby nůž. Ten zůstane v ráně a ty se rozhodneš jej nevytahovat. Jak zraněnou osobu ošetříš?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Přitlačím nůž do rány, aby nevypadl, a pokusím se zastavit krváčení	4	3,88%
Raněného dám do zvýšené polohy, ránu zdezinfikuji a překryji sterilním krytím	11	10,68%
Nůž zajistím v ráně proti pohybu např. smotanými obinadly, jinak přiložím sterilní krytí, na to dám igelit a přelepím ze tří stran náplastí, zajistím transport do nemocnice	49	47,58%
Neodpověděly dívky	13	12,62%
Neodpověděli kluci	26	25,24%
Celkem	64	100%
Neodpověděli celkem	39	37,86%

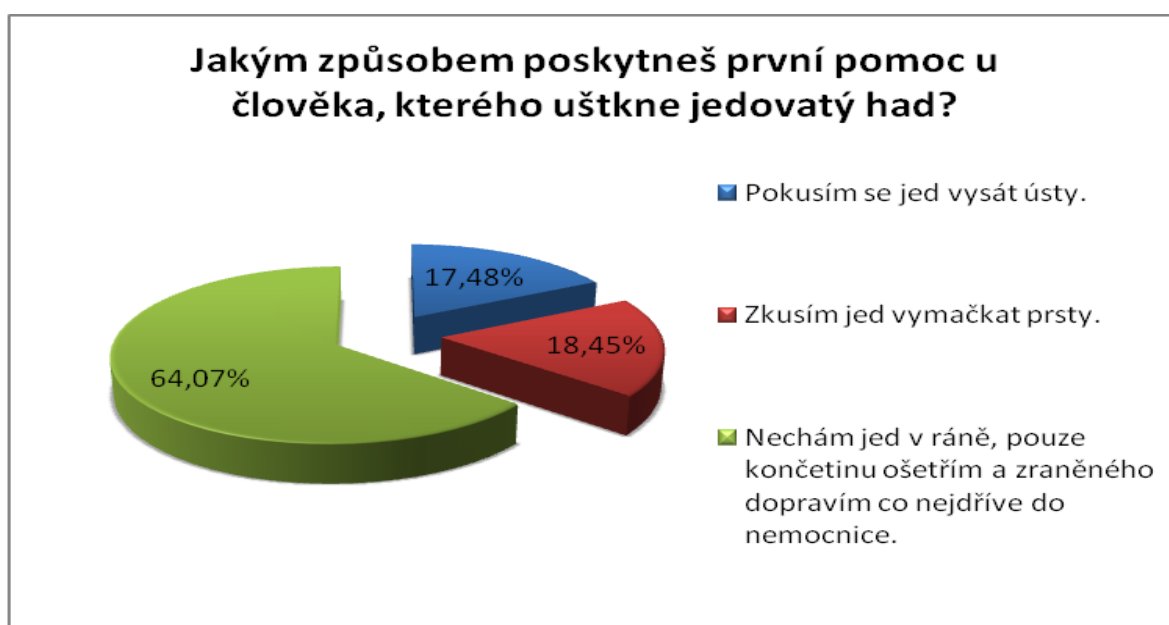
Graf č. 14 Nůž v ráně

Na tuto otázku odpovídali pouze ti, jež v předchozí otázce označili odpověď A. **„Budeš přítomen (a) násilí, během nějž útočník zabodne do druhé osoby nůž. Ten zůstane v ráně a ty se rozhodneš jej nevytáhnout. Jak zraněnou osobu ošetříš?“** Zde nejvíce respondentů - 49 (47,58 %) - zvolilo správnou variantu C) *Nůž zajistím v ráně proti pohybu např. smotanými obinadly, jinak přiložím sterilní krytí, na to dám igelit a přelepím ze tří stran náplastí, zajistím transport do nemocnice.* Odpověď B) *Raněného dám do zvýšené polohy, ránu zdesinfikuji a překryji sterilním krytím,* si vybralo 11 (10,68 %) žáků a možnost A) *Přitlačím nůž do rány, aby nevypadl, a pokusím se zatavit krvácení,* zakroužkovali 4 (3,88 %) dotazovaní. Na otázku neodpovědělo 26 kluků (25,24 %) a 13 holek (12,62 %).

Otázka č. 15

Tabulka č. 15 PP u uštknutí hadem

Jakým způsobem poskytněš první pomoc u člověka, kterého uštkne jedovatý had?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Pokusím se jed vysát ústy	18	17,48%
Zkusím jed vymačkat prsty	19	18,45%
Nechám jed v ráně, pouze končetinu ošetřím a zraněného dopravím co nejdříve do nemocnice	66	64,07%
Celkem	103	100%

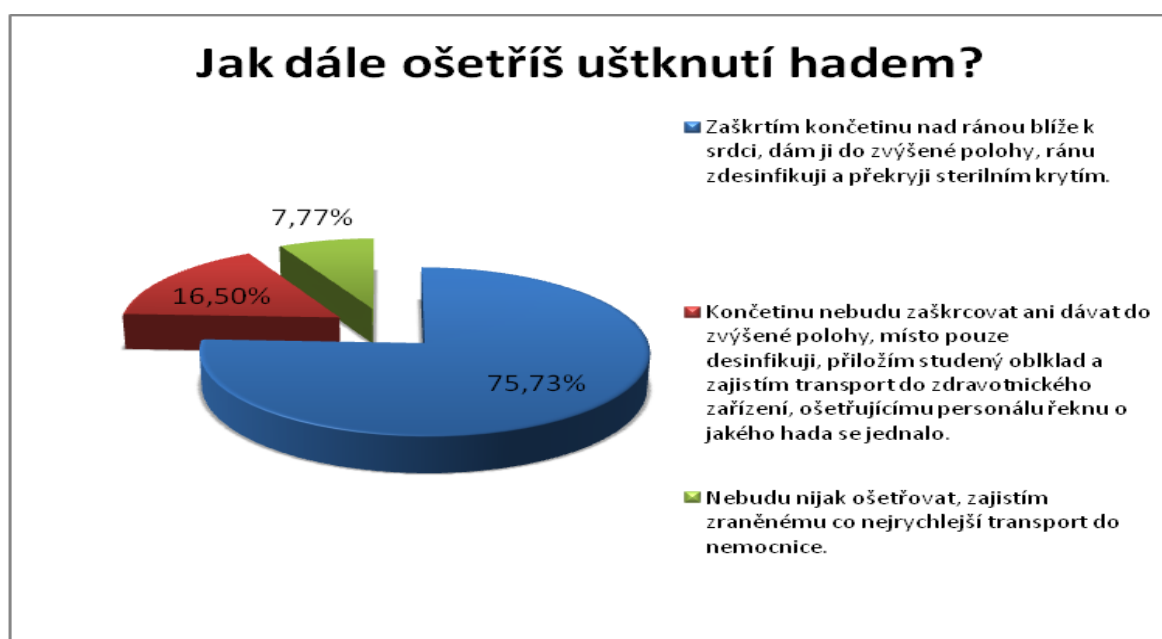
Graf č. 15 PP u uštknutí hadem

Otázkou č. 15 „**Jakým způsobem poskytněš první pomoc u člověka, kterého uštkne jedovatý had?**“ jsem zjišťovala reakci dotazovaných na kousnutí hadem. Většina z nich – 66 (64,07 %) - si správně vybrala odpověď C) *Nechám jed v ráně, pouze končetinu ošetřím a zraněného dopravím co nejdříve do nemocnice*. Další velkou skupinu tvořili ti, co zvolili variantu B) *Zkusím jed vymačkat prsty* – 19 (18,45 %) a poslední skupina respondentů 18 (17,48 %) - označila odpověď A) *Pokusím se jed vysát ústy*.

Otázka č. 16

Tabulka č. 16 Způsob ošetření uštknutí hadem

Jak dále ošetříš uštknutí hadem?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Zaškrtním končetinu nad ránou blíže k srdci, dám ji do zvýšené polohy, ránu zdesinfikuji a překryji sterilním krytím	78	75,73%
Končetinu nebudu zaškrcovat ani dávat do zvýšené polohy, místo pouze zdesinfikuji, přiložím studený obklad a zajistím transport do zdravotnického zařízení, ošetřujícím personálu řeknu, o jakého hada se jednalo	17	16,50%
Nebudu nijak ošetřovat, zajistím raněnému co nejrychlejší transport do nemocnice	8	7,77%
Celkem	103	100%

Graf č. 16 Způsob ošetření uštknutí hadem

„**Jak dále ošetříš uštknutí hadem?**“ V tomto bodě jsem se ptala na postup při ošetřování uštknutí hadem. 78 (75,73 %) respondentů odpovědělo možností A) *Zaškrtním končetinu nad ránou blíže k srdci, dám ji do zvýšené polohy, ránu zdesinfikuji a překryji sterilním*

---

krytím. Pouze 17 žáků (16,5 %) správně zakroužkovala variantu B) Končetinu nebudu zaskrcovat ani dávat do zvýšené polohy, místo pouze zdesinfikuji, přiložím studený obklad a zajistím transport do zdravotnického zařízení, ošetřujícímu personálu řeknu, o jakého hada se jednalo. Zbytek dotazovaných - 8 (7,77 %) - si vybralo odpověď C) Nebudu nijak ošetřovat, zajistím raněnému co nejrychlejší transport do nemocnice.

Otázka č. 17

Tabulka č. 17 Důležitost zjišťování, čím se dotyčný otrávil

Dostaneš se do kontaktu s člověkem, jenž se otrávil neznámou látkou. Je důležité při poskytování první pomoci zjistit, jakou látkou se dotyčný otrávil?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	64	62,14%
Spíše ano	23	22,33%
Ne	4	3,88%
Spíše ne	2	1,94%
Nevím	10	9,71%
Celkem	103	100%

Graf č. 17 Důležitost zjišťování, čím se dotyčný otrávil

„Dostaneš se do kontaktu s člověkem, jenž se otrávil neznámou látkou. Je důležité při poskytování první pomoci zjistit, jakou látkou se dotyčný otrávil?“ Zde jsem zjišťovala, jestli by si dotazovaní poradili při poskytování první pomoci lidem, jež se otrávil neznámou látkou. Drtivá většina respondentů 64 (62,14 %) zvolila správnou odpověď A) *Ano*. 23 žáků (22,33 %) zakroužkovala variantu B) *Spíše ano* a 4 žáci (3,88 %) označilo možnost C) *Ne*. 10 žáků (9,71 %) odpovědělo možností D) *Nevím* a 2 respondenti (1,94 %) si vybrali variantu D) *Spíše ne*.

Otázka č. 18

Tabulka č. 18 Vyvolávání zvracení při otravách

Budeš při otravě pokaždé vyvolávat zvracení?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	11	10,68%
Spíše ano	22	21,37%
Ne	36	34,95%
Spíše ne	17	16,50%
Nevím	17	16,50%
Celkem	103	100%

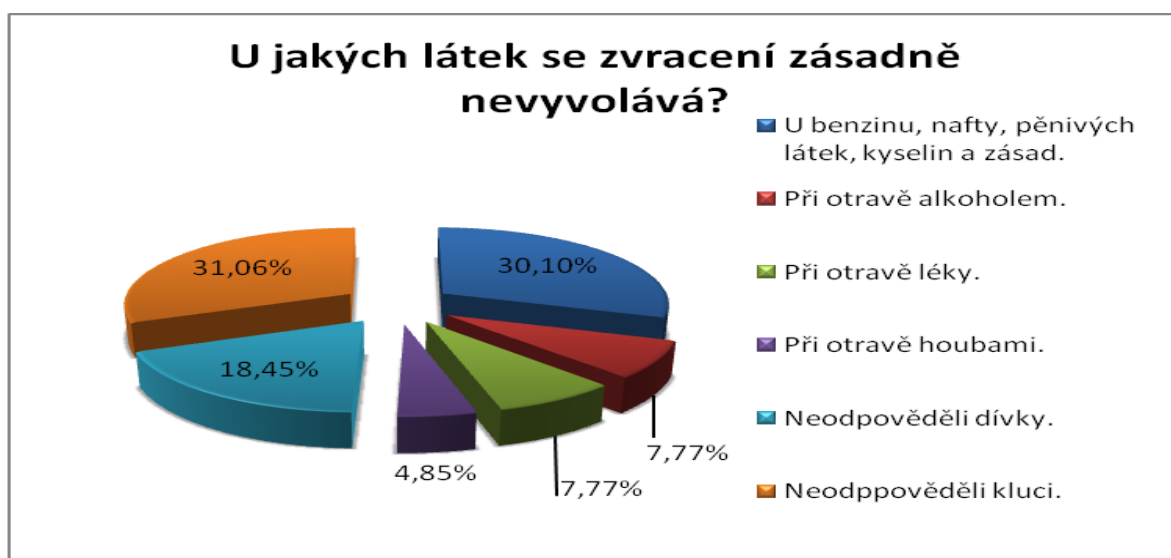
Graf č. 18 Vyvolávání zvracení při otravách

Otázka č. 18 „**Budeš při otravě pokaždé vyvolávat zvracení?**“ měla za úkol zjistit, zda by dotazovaní vždycky vyvolávali zvracení, pokud by byli svědky otravy. Velká část respondentů 36 (34,95 %) odpověděla správnou variantou C) *Ne*. 22 žáků (21,37 %) se rozhodlo pro odpověď B) *Spíše ano*, naproti tomu 17 (16,5 %) žáků zvolilo možnost D) *Spíše ne*. Odpověď E) *Nevím* zakroužkovalo 17 (16,5 %) dotazovaných a 11 respondentů označilo možnost A) *Ano*.

Otázka č. 19

Tabulka č. 19 U jakých látek se zvracení zásadně nevyvolává

U jakých látek se zvracení zásadně nevyvolává?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
U benzínu, nafty, pěnivých látek, kyselin a zásad	31	30,10%
Při otravě alkoholem	8	7,77%
Při otravě léky	8	7,77%
Při otravě houbami	5	4,85%
Neodpověděly dívky	19	18,45%
Neodpověděli chlapci	32	31,06%
Celkem	52	100%
Neodpovědělo celkem	51	49,51%

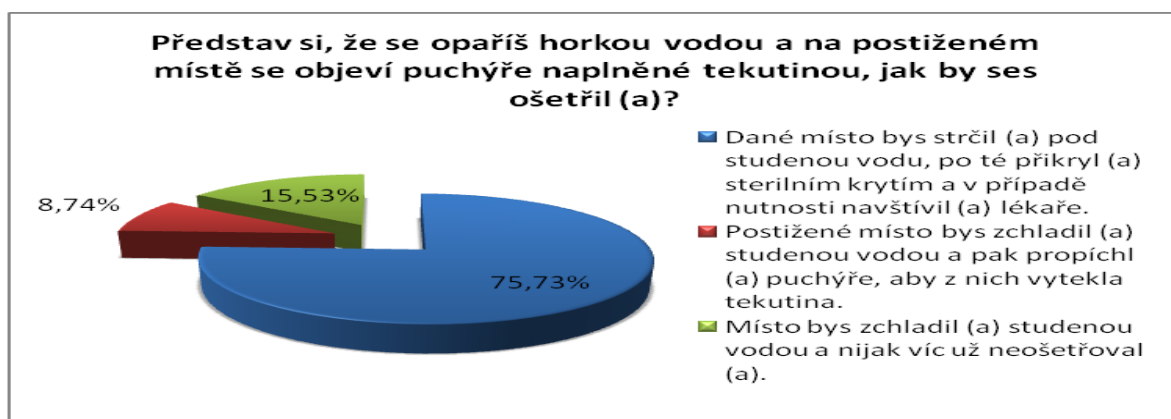
Graf č. 19 U jakých látek se zvracení zásadně nevyvolává

Na otázku č. 19 „U jakých látek se zvracení zásadně nevyvolává?“ odpovídali respondenti pouze v případě, že v předchozí otázce označili možnost C) nebo D). Většina z nich - 31 (30,1 %) - odpověděla správnou možností A) *U benzínu, nafty, pěnivých látek, kyselin a zásad*. Stejný počet respondentů, a sice 8 (7,77 %) byl u možností B) *Při otravě alkoholem* a C) *Při otravě léky*. Variantu D) *Při otravě houbami*, si vybralo 5 žáků (4,85 %). Na otázku neodpovědělo 32 (31,06 %) chlapců a 19 (18,45 %) dívek.

Otázka č. 20

Tabulka č. 20 PP u popálenin 2. stupně

Představ si, že se opaříš horkou vodou a na postiženém místě se ti objeví puchýře naplněné tekutinou, jak by ses ošetřil (a)?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dané místo bych strčila pod studenou vodu, po té přikryl (a) sterilním krytím a v případě nutnosti navštívil (a) lékaře	78	75,73%
Postižené místo bys zchladil (a) studenou vodou a pak propíchl (a) puchýře, aby z nich vytekla tekutina	9	8,74%
Místo bys zchladil (a) studenou vodou a nijak víc už neošetřoval (a)	16	15,53%
Celkem	103	100%

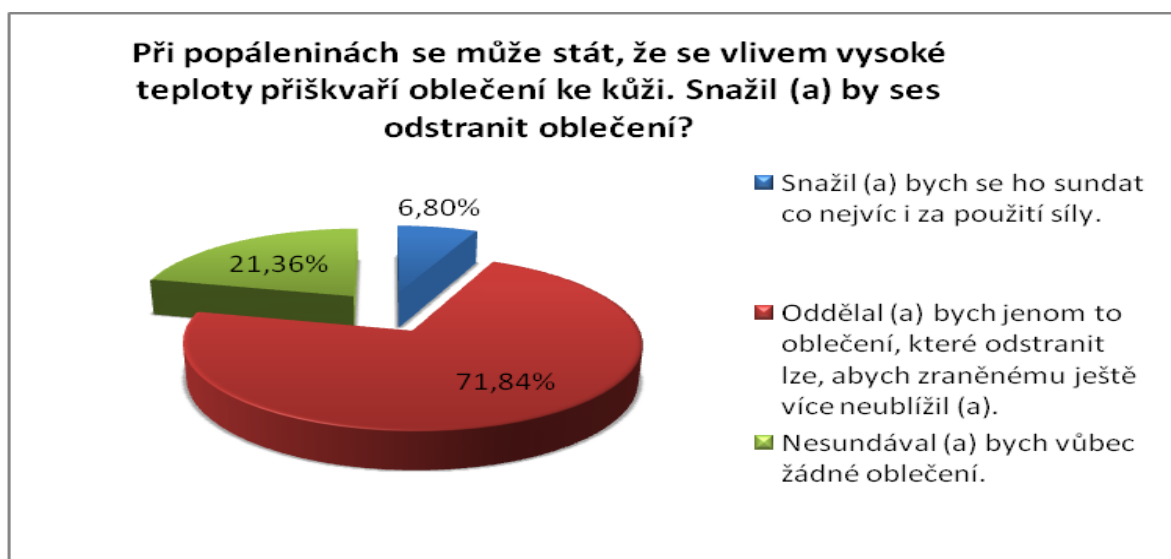
Graf č. 20 PP u popálenin 2. stupně

„Představ si, že se opaříš horkou vodou a na postiženém místě se ti objeví puchýře naplněné tekutinou, jak by ses ošetřil (a)?“ V tomto bodě jsem chtěla zjistit, jak by dotazovaní ošetřili popáleniny. Drtivá většina – 78 (75,73 %) - zakroužkovala správnou odpověď *A) Dané místo bych strčila pod studenou vodu, po té přikryl (a) sterilním krytím a v případě nutnosti navštívil (a) lékaře.* 16 žáků (15,53 %) zvolilo možnost *C) Místo bych zchladil (a) studenou vodou a nijak víc už neošetřoval (a)* a 9 dotazovaných (8,74 %) si vybralo variantu *B) Postižené místo bych zchladil (a) studenou vodou a pak propíchl (a) puchýře, aby z nich vytekla tekutina.*

Otázka č. 21

Tabulka č. 21 Odstranění oblečení při popáleninách

Při popáleninách se může stát, že se vlivem vysoké teploty přiškvaří oblečení ke kůži. Snažil (a) by ses odstranit oblečení?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Snažil (a) bych se ho sundat co nejdříve i za použití síly	7	6,80%
Oddělal (a) bych jenom to oblečení, které odstranit lze, abych zraněnému ještě více neublížil (a)	74	71,84%
Nesundával (a) bych vůbec žádné oblečení	22	21,36%
Celkem	103	100%

Graf č. 21 Odstranění oblečení při popáleninách

Otázka č. 21. Je zaměřena na mýtus odstraňování oblečení při popáleninách. „**Při popáleninách se může stát, že se vlivem vysoké teploty přiškvaří oblečení ke kůži. Snažil (a) by ses odstranit oblečení?**“ 74 respondentů (71,48 %) si zvolilo správnou odpověď *B) Oddělal (a) bych jenom to oblečení, které odstranit lze, abych zraněnému ještě více neublížil (a)*. Skupina 22 žáků (21,36 %) zakroužkovala možnost *C) Nesundával (a) bych vůbec žádné oblečení* a 7 žáků (6,8 %) by postupovala podle varianty *A) Snažil (a) bych se ho sundat co nejdříve i za použití síly*.

Otázka č. 22

Tabulka č. 22 Užití mastí při ošetřování popálenin

Existuje spousta mastí proti bolesti a na různá poranění, jež jsou volně prodejné v lékárně. Použil (a) bys nějakou z nich i na ošetření popáleniny v rámci laické první pomoci?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	26	25,24%
Spíše ano	28	27,18%
Ne	22	21,36%
Spíše ne	16	15,54%
Nevím	11	10,68%
Celkem	103	100%

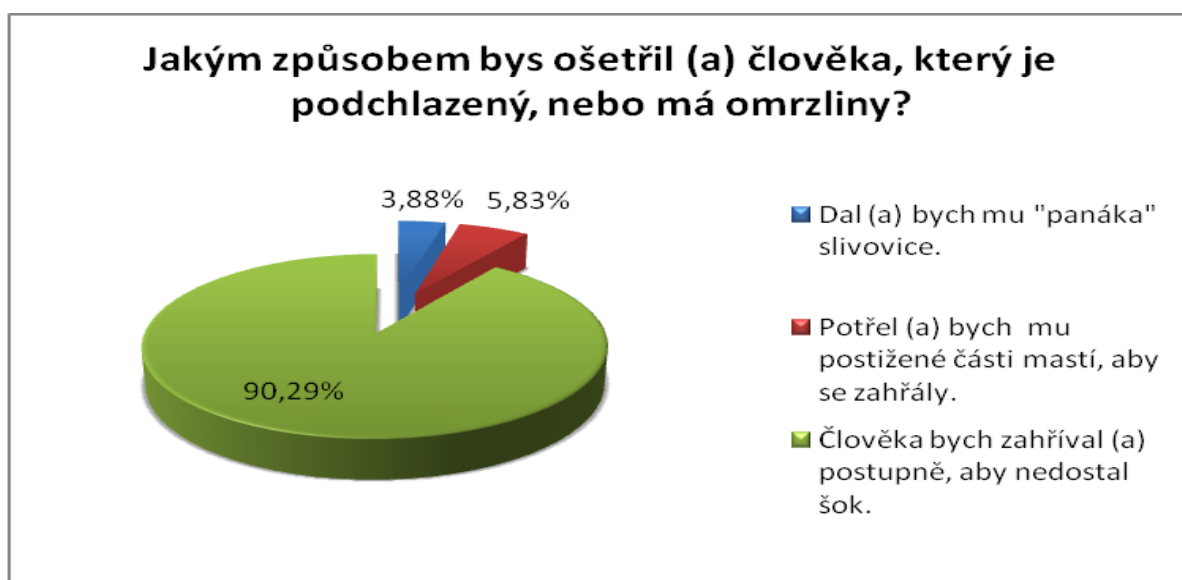
Graf č. 22 Užití mastí při ošetřování popálenin

„Existuje spousta mastí proti bolesti a na různá poranění, jež jsou volně prodejné v lékárně. Použil (a) bys nějakou z nich i na ošetření popáleniny v rámci laické první pomoci?“ Zde jsem se chtěla dozvědět, zda by respondenti použili při ošetřování popálenin i masti. Na tuto otázku odpovědělo možností *B) Spíše ano* 28 (27,18 %) žáků. Odpověď *A) Ano* označilo 26 (25,24 %) dotazovaných. Správnou variantu *C) Ne* si vybralo pouze 22 (21,36 %) respondentů, 16 (15,54 %) žáků zakroužkovalo odpověď *D) Spíše ne* a možnost *E) Nevím* zvolilo (10,68 %) 11 dotazovaných.

Otázka č. 23

Tabulka č. 23 PP u omrzlin a podchlazení

Jakým způsobem bys ošetřil (a) člověka, který je podchlazený, nebo má omrzliny?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dal (a) bych mu „panáka“ slivovice	4	3,88%
Potřel (a) bych mu postižené části mastí, aby se zahřály	6	5,83%
Člověka bych zahříval (a) postupně, aby nedostal šok	93	90,29%
Celkem	103	100%

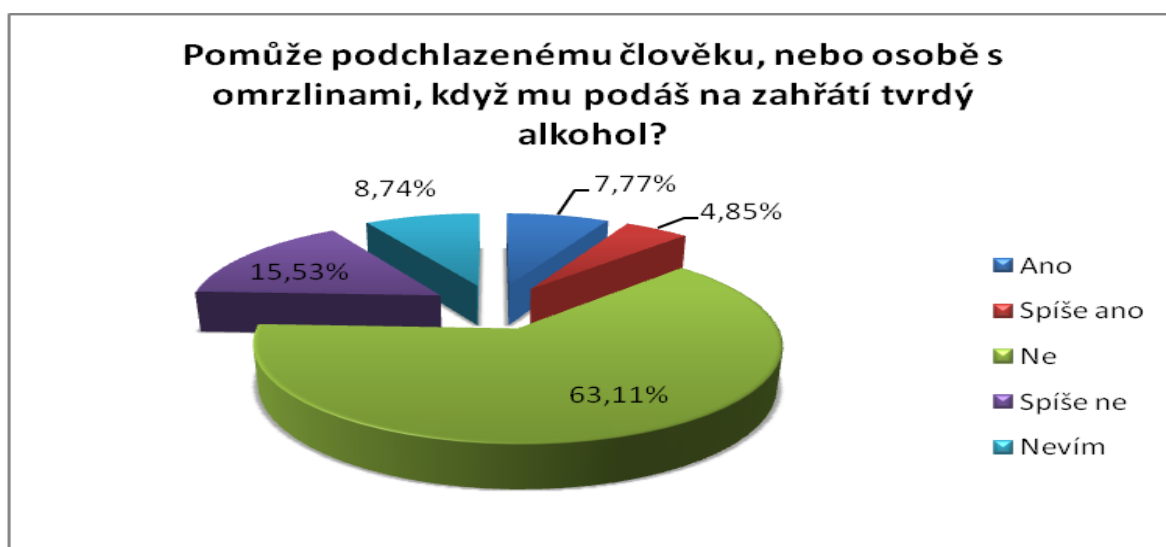
Graf č. 23 PP u omrzlin a podchlazení

Otázka č. 23 „**Jakým způsobem bys ošetřil (a) člověka, který je podchlazený, nebo má omrzliny?**“ se zaměřuje na ošetřování osob s omrzlinami nebo lidí podchlazených. Valná většina žáků - 93 (90,29 %) - odpověděla správnou možností C) *Člověka bych zahříval (a) postupně, aby nedostal šok*. 6 žáků (5,83 %) by postupovalo podle bodu B) *Potřel (a) bych mu postižené části mastí, aby se zahřály* a 4 žáci (3,88 %) by se zachovali, jak je uvedeno ve variantě A) *Dal (a) bych mu „panáka“ slivovice*.

Otázka č. 24

Tabulka č. 24 Alkohol u podchlazeného člověka

Pomůže podchlazenému člověku, nebo osobě s omrzlinami, když mu podáš na zahřátí tvrdý alkohol?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	8	7,77%
Spíše ano	5	4,85%
Ne	65	63,11%
Spíše ne	16	15,53%
Nevím	9	8,74%
Celkem	103	100%

Graf č. 24 Alkohol u podchlazeného člověka

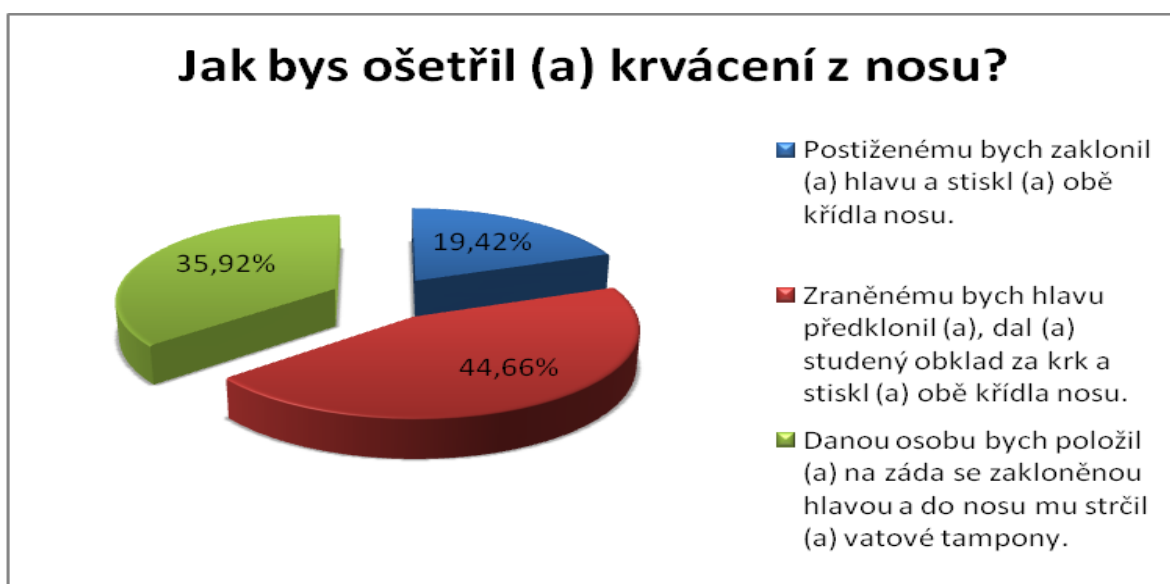
„Pomůže podchlazenému člověku, nebo osobě s omrzlinami, když mu podáš na zahřátí tvrdý alkohol?“ V této otázce jsem se chtěla přesvědčit, zda mezi žáky přetrvává všeobecný mýtus, že na „zahřátí“ je dobrý alkohol. Drtivá většina respondentů – 65 (63,11 %) - však opověděla správnou možností C) *Ne* a 16 žáků (15,53 %) zvolilo variantu D) *Spíše ne*. 9 dotazovaných si vybralo odpověď E) *Nevím*, 8 žáků (7,77 %) zvolilo možnost A) *Ano* a 5 žáků (4,85 %) B) *Spíše ano*.

Otázka č. 25

Tabulka č. 25 PP při epistaxi

Jak bys ošetřil (a) krvácení z nosu?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Postiženému bych zaklonil (a) hlavu a stiskl (a) obě křídla nosu	20	19,42%
Zraněnému bych hlavu předklonil (a) a dal (a) studený obklad za krk a stiskl (a) obě křídla nosu	46	44,66%
Danou osobu bych položil (a) na záda se zakloněnou hlavou a do nosu mu strčil (a) vatové tampony	37	35,92%
Celkem	103	100%

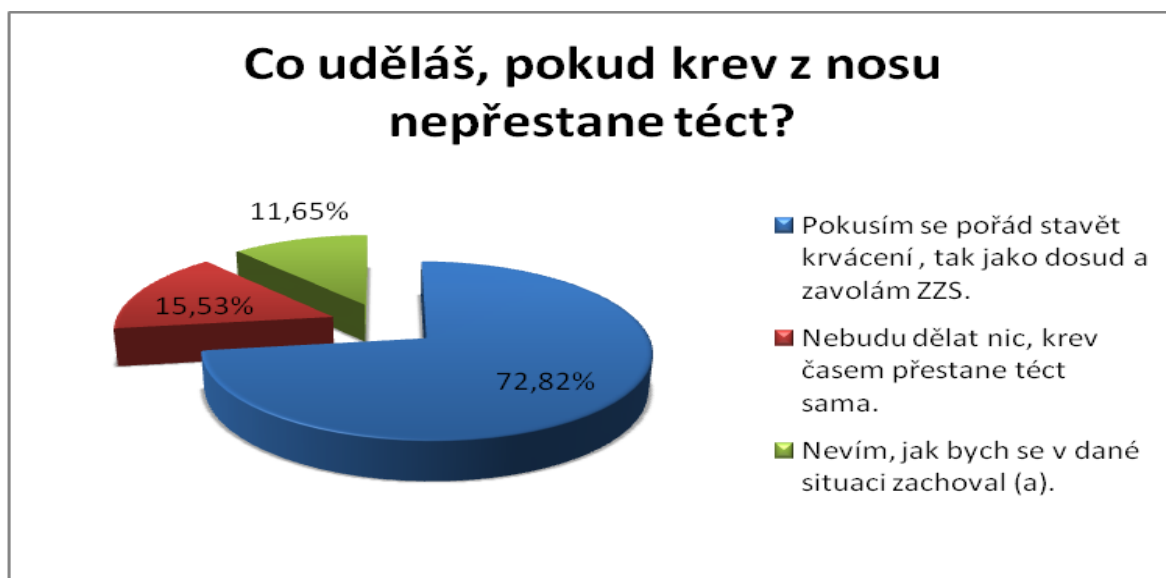
Graf č. 25 PP při epistaxi

„**Jak bys ošetřil (a) krvácení z nosu?**“ Tato otázka se ptala na postup při ošetřování epistaxe. Většina žáků - 46 (44,66 %) - zvolila správnou odpověď B) *Zraněnému bych hlavu předklonil (a) a dal (a) studený obklad za krk a stiskl (a) obě křídla nosu*. 37 respondentů (35,92 %) si vybralo možnost C) *Danou osobu bych položil (a) na záda se zakloněnou hlavou a do nosu mu strčil (a) vatové tampony* a 20 dotazovaných (19,42 %) zakroužkovalo odpověď A) *Postiženému bych zaklonil (a) hlavu a stiskl (a) obě křídla nosu*.

Otázka č. 26

Tabulka č. 26 Masivní epistaxe

Co uděláš, pokud krev z nosu nepřestane téct?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Pokusím se pořád stavět krvácení tak jako dosud a zavolám ZZS	75	72,82%
Nebudu dělat nic, krev časem přestane téct sama	16	15,53%
Nevím, jak bych se v dané situaci zachoval (a)	12	11,65%
Celkem	103	100%

Graf č. 26 Masivní epistaxe

„Co uděláš, pokud krev z nosu nepřestane téct?“ V této otázce mě zajímala reakce dotazovaných na neustávající epistaxi. 75 žáků (72,82 %) by dle odpovědi správně postupovala podle bodu A) *Pokusím se pořád stavět krvácení tak jako dosud a zavolám ZZS*. 16 (15,53 %) zvolilo možnost B) *Nebudu dělat nic, krev časem přestane téct sama* a 12 dotazovaných (11,65 %) uvedlo možnost C) *Nevím, jak bych se v dané situaci zachoval (a)*.

Otázka č. 27

Tabulka č. 27 Použití turniketu při tepenném krvácení

Je nezbytné použít při rozsáhlém krvácení škrtidlo?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	47	45,63%
Spíše ano	33	32,04%
Ne	6	5,83%
Spíše ne	5	4,85%
Nevím	12	11,65%
Celkem	103	100%

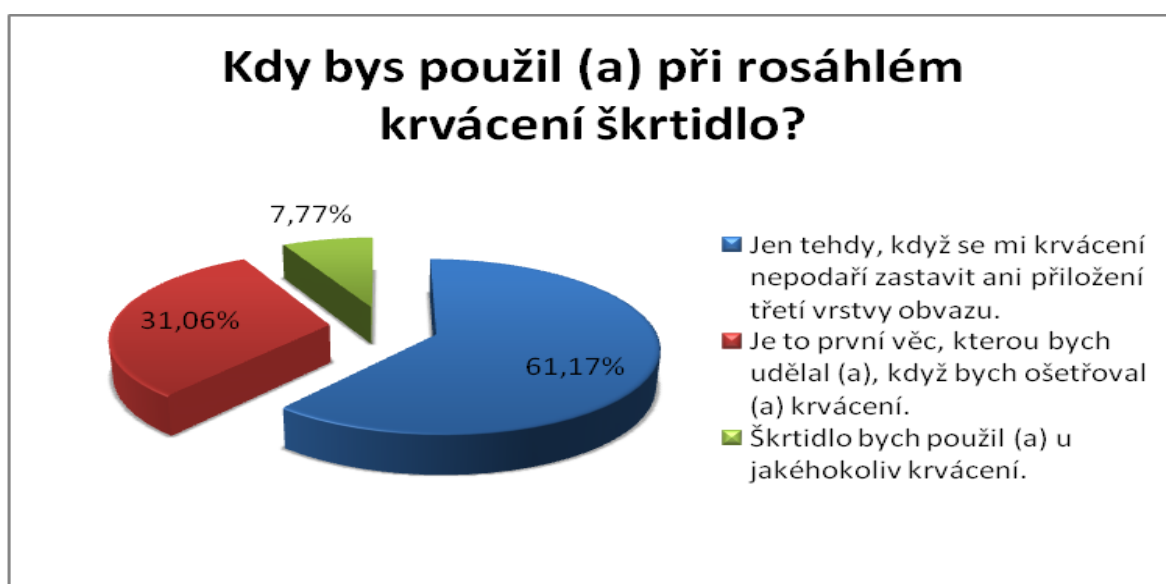
Graf č. 27 Použití turniketu při tepenném krvácení

Otázka č. 27 se ptala na nutnost použití škrtidla při rozsáhlém krvácení. „**Je nezbytné použít při rozsáhlém krvácení škrtidlo?**“ Většina žáků – 47 (45,63 %) - zakroužkovala odpověď A) *Ano* a 33 (32,04 %) žáků odpověď B) *Spíše ano*. Správnou možnost C) *Ne* si vybralo pouze 6 respondentů (5,83 %) a D) *Spíše ne* 5 dotazovaných (4,85 %). Variantu E) *Nevím* zvolilo 12 žáků (11,65 %).

Otázka č. 28

Tabulka č. 28 Použití turniketu

Kdy bys použil (a) při rozsáhlém krvácení škrtidlo?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Jen tehdy, když se mi krvácení nepodaří zastavit ani přiložením třetí vrstvy obvazu	63	61,17%
Je to první věc, kterou bych udělal (a), když bych ošetřoval (a) krvácení	32	31,06%
Škrtidlo bych použil (a) u jakéhokoliv krvácení	8	7,77%
Celkem	103	100%

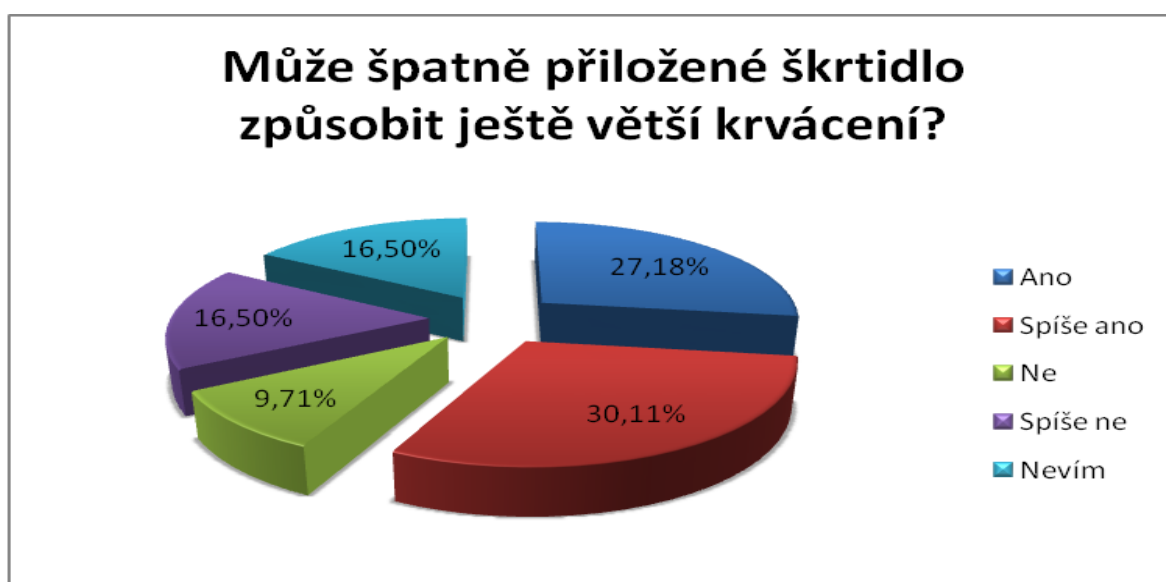
Graf č. 28 Použití turniketu

V otázce č. 28 jsem se chtěla dozvědět, v jakém okamžiku by se dotyčný rozhodl pro použití turniketu. „**Kdy bys použil (a) při rozsáhlém krvácení škrtidlo?**“ Velká většina dotazovaných – 63 (61,17 %) - správně uvedla možnost A) *Jen tehdy, když se mi krvácení nepodaří zastavit ani přiložením třetí vrstvy obvazu*. 32 žáků (31,06 %) by postupovala dle odpovědi B) *Je to první věc, kterou bych udělal (a), když bych ošetřoval (a) krvácení* a 8 respondentů (7,77 %) by jednalo jako v bodě C) *Škrtidlo bych použil (a) u jakéhokoliv krvácení*.

Otázka č. 29

Tabulka č. 29 Špatně přiložený turniket

Může špatně přiložené škrtidlo způsobit ještě větší krvácení?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	28	27,18%
Spíše ano	31	30,11%
Ne	10	9,71%
Spíše ne	17	16,50%
Nevím	17	16,50%
Celkem	103	100%

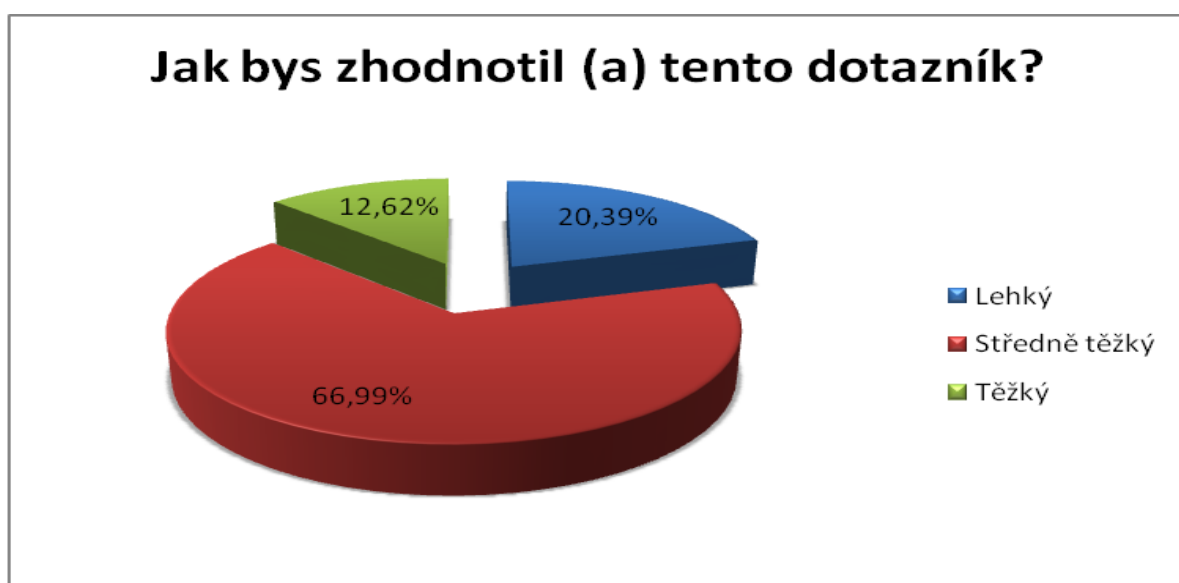
Graf č. 29 Špatně přiložený turniket

Otázkou č. 29 jsem chtěla zjistit, jestli si jsou žáci vědomi komplikací, jež mohou vzniknout špatně přiloženým turniketem. „**Může špatně přiložené škrtidlo způsobit ještě větší krvácení?**“ 31 žáků (30,11 %) zvolilo odpověď *B) Spíše ano* a 28 žáků (27,18 %) správně odpovědělo *A) Ano*. Variantu *D) Spíše ne* a *E) Nevím* si vybralo stejný počet respondentů, a sice 17 (16,5 %). Možnost *C) Ne* zakroužkovalo pouze 10 žáků (9,71 %).

Otázka č. 30

Tabulka č. 30 Zhodnocení dotazníku žáky

Jak bys zhodnotil (a) tento dotazník?		
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Lehký	21	20,39%
Středně těžký	69	66,99%
Těžký	13	12,62%
Celkem	103	100%

Graf č. 30 Zhodnocení dotazníku žáky

Otázka č. 30 byla pouze kontrolní a měla za úkol zmapovat, jak se žákům dotazník vyplňoval. „**Jak bys zhodnotil (a) tento dotazník?**“ Drtivá většina – 69 (66,99 %) zakroužkovala odpověď *B) Středně těžký*. 21 žáků (20,39 %) označila možnost *A) Lehký* a 13 dotazovaných (12,62 %) si vybrala variantu *C) Těžký*.

7 DISKUSE

Na základě výsledků z dotazníků jsem dospěla k několika závěrům, jež jsem zhodnotila podle předem stanovených cílů.

Cíl č. 1 Zjistit, zda žáci již někdy poskytovali první pomoc

Stanovením tohoto cíle jsem chtěla zjistit, zda žáci již někdy poskytovali první pomoc. Většina z nich, 82 žáků (79,61 %) odpověděla, že se v praxi s první pomocí ještě nesetkali.

Cíl č. 1 byl splněn.

Cíl č. 2 Zjistit, nakolik jsou žáci informováni o současném způsobu poskytování první pomoci

Zde jsem si dala za úkol zjistit, nakolik jsou žáci obeznámeni se současnou první pomocí. Vzhledem k tomu, že většina z nich ještě nemusela nikomu dávat první pomoc, neočekávala jsem od nich větší znalosti v této oblasti. Výsledky dotazníků mou domněnku potvrdily. Většina dotazovaných respondentů by postupovala podle již zažitých mýtů.

Cíl č. 2 byl splněn.

Cíl č. 3 Zjistit jestli žáci znají správný postup při resuscitaci podle ustanovení Guidlines 2010

V tomto bodě pro mě bylo nejdůležitější si zjistit, jestli žáci vědí, jak správně resuscitovat člověka se zástavou oběhu. Zde jsem se snažila otázky sestavit tak, aby dotyčného přivedly na správnou odpověď, jež zde bylo 100 stlačení za 1 minutu. Trochu mě zklamalo, že tuto variantu zvolilo pouze 8 žáků (7,77 %). Na druhou stranu mě však potěšilo, že 76 respondentů (73,79 %) si vybralo možnost 30 stlačení a 2 vdechy.

Cíl č. 3 byl splněn.

Cíl č. 4 Zjistit, zda by žáci byli schopni správně provést první pomoc

Tímto cílem jsem chtěla zjistit, zda by žáci byli schopni správně provést první pomoc. Podle výsledků dotazníků se domnívám, že po teoretické stránce by žáci dokázali pomoci člověku v ohrožení života. Nemohu bohužel říci, zda by žáci opravdu poskytli první pomoc, pokud by se stali svědky úrazu.

Cíl č. 4 byl splněn.

Cíl č. 5 Zjistit, jaké mýty v první pomoci přetrvávají ve zvolené kategorii

Při vyhodnocování dotazníku jsem dospěla k poznání, že žáci často zaškrťávají odpovědi právě u nejčastějších mýtů. Stanovení tohoto cíle mi pomohlo se na ně více zaměřit. Nejčastěji se tedy respondenti zmýlili v otázkách laické resuscitace, kdy by zraněnému hmatali pulz a i nadále by použili dýchání z úst do úst, i když podle nových směrnic toto již laici nemusí. Následující mýtus se také týkal KPR, a sice resuscitace člověka, u nějž máme podezření na poranění páteře. Zde by žáci nechali vše na zdravotnicích i přes to, že než by přijela zdravotnická záchranná služba, mohlo by být už pozdě.

Mezi další velký omyl, který stále přetrvává, patří i zaškrcování končetiny při uštknutí hadem. Podle nových zdrojů se nepotvrdilo, že by zatažení končetiny výrazně přispělo k zlepšení prognózy. Velmi mě také překvapilo, že u otázek na správný postup při ošetřování popálenin by většina dotazovaných užila mastí. Posledním mýtem, který žáci nejvíce označovali, byla nezbytnost použití škrtidla při tepenném krvácení. I při masivním krvácení může stačit přiložení tlakového obvazu, není vždy potřeba užít turniketu.

Cíl č. 5 byl splněn.

Ve srovnání s jinou bakalářskou prací, jež se také zajímala o problematiku Mýtů a pověr o první pomoci od Jurije Maťušenka ze Západočeské univerzity v Plzni a zkoumala výskyt mýtů a pověr v teoretických znalostech u laické veřejnosti, musím přiznat, že v některých bodech odpovídali žáci základních škol stejně, jako laická veřejnost. Bylo to zejména v případě vyhmatávání pulzu, kdy většina žáků by podle odpovědi pulz u člověka v bezvě-

domí vyhmatávala, i když tento úkon může vážně ohrozit život postiženého. Dále se shodovali v postupu první pomoci při uštknutí jedovatým hadem. Většina žáků správně odpověděla, že by nechali jed v ráně stejně tak, jako laická veřejnost v druhé bakalářské práci. Dalším z bodů, jež respondenti obou stran odpověděli stejně je manipulace s postiženým v ohrožení života při podezření na poranění páteře. Dotazovaní obou stran by se pokusili postiženému pomoci i přes podezření na poranění páteře. V posledním bodě, jenž se shodoval se zmiňovanou bakalářskou prací, odpověděli žáci opět shodně s laickou veřejností. Jednalo se o první pomoc při křečích. Žáci i veřejnost by nebránili křečím, pouze by zajistili okolí, aby se dotyčný ještě více nezranil.

Mýty v první pomoci budou v podvědomí lidí ještě hodně dlouho. Najdeme je ve všech zdrojích o první pomoci, jež jsou veřejnosti běžně dostupné. Lidé bez zdravotnického vzdělání si neuvědomují, že by mohli něco dělat špatně a možná je ani nezajímá doporučený postup. Myslím, že by velmi pomohlo, kdyby součástí výuky na základní škole byly i lekce první pomoci. Bylo by jen na ředitelích jednotlivých škol, jestli by ji zařadili formou každoroční exkurze na zdravotnickou záchrannou službu, nebo by zapojili žáky zdravotní školy, jež provádějí prezentace první pomoci. Jedním z dalších způsobů zajištění výuky první pomoci je její zařazení jako nepovinný kroužek, který by žáci navštěvovali ve svém volném čase.

8 ZÁVĚR

Téma první pomoci jsem si vybrala kvůli mému přesvědčení o tom, že by ji měl znát každý. V práci jsem se zaměřila na Mýty v první pomoci a na žáky druhého stupně základní školy. Mým cílem bylo zjistit, nakolik jsou informováni o první pomoci a zda by byli schopni ji poskytnout.

Jak v teoretické části, tak i při sestavování dotazníku jsem se zaměřila na jednotlivé mýty. Pokusila jsem se obsáhnout nejčastější pověry, jež se dají nalézt nejen v literatuře, ale jsou také dobře známy i mezi širokou veřejností, a popsat je tak, jak by se skutečně postupovat mělo. Nejvíce neshod bylo v oblasti přímého ohrožení života, tedy u resuscitace, epilepsie a masivního krvácení.

Při vyhodnocování dotazníků se mi potvrdila moje domněnka, že mýty o první pomoci jsou stále kolem nás a že by podle nich postupovali i žáci základních škol. Avšak i přesto, že by jejich postupy při ošetřování byly „zastaralé“, nemyslím si, že by žáci nedovedli pomoci člověku v ohrožení života.

Tato bakalářská práce mi umožnila sjednotit si a zároveň i obnovit poznatky o první pomoci. Díky dostatku materiálů jsem se i já dozvěděla informace, jež mi pomohly rozšířit si obzory. Doufám, že brožura o mýtech v první pomoci, kterou jsem vypracovala, bude ku prospěchu nejen laikům, ale i zdravotníkům.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Armáda České republiky [online]. Ministerstvo obrany, Copyright © 2004 — 2012 [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/>

BALL, Christopher M a Robert S PHILLIPS, 2004. Akutní medicína do kapsy: na základě medicíny založené na důkazech. Vyd. 1. Praha: Grada, 196 s. ISBN 80-247-0928-7.

BERÁNKOVÁ, Monika, Anna FLEKOVÁ a Blanka HOLZHAUSEROVÁ, 2002. První pomoc. Praha: INFORMATORIUM, spol. s. r. o. ISBN 80-86073-99-8.

BULÍKOVÁ, Táňa, c2011. Medicína katastrof. Martin: Osveta, 392 s., 16 s. obr. příl. ISBN 978-80-8063-361-5.

BYDŽOVSKÝ, Jan, 2001. První pomoc. Praha: Grada Publishing, spol. s. r. o., 76 s. ISBN 80-247-0099-9.

BYDŽOVSKÝ, Jan, 2008. Akutní stavy v kontextu. Praha: Triton. 450 s. ISBN 978-80-7254-815-6.

BYDŽOVSKÝ, Jan, 2011. Předlékařská první pomoc. Vyd. 1. Praha: Grada, 117 s. ISBN 978-80-247-2334-1.

ČERNÝ, Vladimír, Martin MATĚJOVIČ a Pavel DOSTÁL, c2009. Vybrané doporučené postupy v intenzivní medicíně. Praha: Maxdorf, 255 s. ISBN 978-80-7345-183-7.

DOBIÁŠ, Viliam, 2007. Prednemocničná urgentná medicína. Martin: Osveta, 381 s. ISBN 978-80-8063-255-7.

DOBIÁŠ, Viliam, 2007. Urgentní zdravotní péče. 1. české vyd. Martin: Osveta, 178 s. ISBN 978-80-8063-258-8.

First aid manual: the authorised manual of St. John Ambulance, St. Andrew's Ambulance Association, and the British Red Cross, 2006. Rev. ed. London: Dorling Kindersley, 288 s. ISBN 1-4053-1573-3.

FRANĚK, Ondřej. Nezávislý web o záchranné službě [online]. [cit. 2011-10-12]. Dostupné z: <http://www.zachrannasluzba.cz>

Hasičský záchranný sbor ČR: Základní poslání a služební slib. [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010 [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasicsky-zachranny-sbor-cr-zakladni-poslani.aspx>

HASÍK, Jurij, P. SRNSKÝ, J. ŠKOLA, K. ŠTĚPÁNEK a P. VLK. Standardy první pomoci. 2. přepracované vydání. Praha: Český červený kříž, 2012. ISBN 978-80-87729-00-7.

Horská služba: Poslání a úkoly Horské služby ČR. [online]. [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: http://www.hscr.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=536&Itemid=9

KAPOUNOVÁ, Gabriela, 2007. Ošetřovatelství v intenzivní péči. Vyd. 1. Praha: Grada, 350 s., [16] s. barev. obr. příl. ISBN 978-80-247-1830-9.

Kdo jsme. Český červený kříž [online]. Český červený kříž, 1999-2009 [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: <http://www.cervenkykruz.eu/cz/kdojsme.aspx>

Kdo jsme. Městská policie Zlín [online]. [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: http://www.mpzlin.cz/index_76710f2ac542382eb73d1752bd71c50a.html

KELNAROVÁ, Jarmila, Jana TOUFAROVÁ, Jana SEDLÁČKOVÁ, Zuzana ČÍKOVÁ a Eva KELNAROVÁ, 2007. První pomoc I: Pro studenty zdravotnických oborů. Praha: Grada Publishing a.s., 112 s. ISBN 978-80-247-2182-8.

KELNAROVÁ, Jarmila, Jana TOUFAROVÁ, Jana SEDLÁČKOVÁ, Zuzana ČÍKOVÁ a Eva KELNAROVÁ, 2007. První pomoc II: Pro studenty zdravotnických oborů. Praha: Grada Publishing a.s., 184 s. ISBN 978-80-247-2183-5.

KUTNOHORSKÁ, Jana, 2009. Výzkum v ošetřovatelství. 1. vyd. Praha: Grada, 175 s. ISBN 978-80-247-2713-4.

MAŤUŠENKO, Jurij, 2012. Mýty a pověry o první pomoci [online]. [cit. 2012-11-22]. Bakalářská práce. ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI, Fakulta zdravotnických studií. Vedoucí práce Ondřej Franěk. Dostupné z: <http://theses.cz/id/5kobrr/>.

O Policii ČR. Policie České republiky [online]. Policie ČR, © 2010 [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>

PETRŽELA, Michal, 2007. První pomoc pro každého. Vyd. 1. Praha: Grada, 77 s. ISBN 978-80-247-2246-7.

POKORNÝ, Jan, c2010. Lékařská první pomoc. 2., dopl. a přeprac. vyd. Praha: Galén, xvii, 474 s. ISBN 978-80-7262-322-8.

Pravidla českého pravopisu: [správně česky. 2. vyd. V Brně: Lingea, 2010, 895 s. ISBN 978-80-87062-88-3.

Sestra a urgentní stavy, 2008, 1. české vyd. Praha: Grada, 549 s. ISBN 978-80-247-2548-2.

Slovník spisovného jazyka českého [online]. 2011 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: <http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?db=ssjc>

VANĚK, Ondřej, 2010. První pomoc nejsou žádné čáry. Praha: Studio Kalamář., 37s. ISBN 978-80-254-5911-9. Dostupné z: www.zachrannaslužba.cz

Základní informace. Zdravotnická záchranná služba Zlínského kraje [online]. 2008 [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: <http://www.zzsclin.cz/?controller=page&action=show&id=63>

Zeman, M. & Krška, Z. 2011. Chirurgická propedeutika. 3., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

IZS	Integrovaný záchranný systém
ZZS	Zdravotnická záchranná služba
RLP	Rychlá lékařská pomoc
RZP	Rychlá zdravotnická pomoc
RV	Rande vous systém
LZS	Letecká záchranná služba
VZS	Vodní záchranná služba
HS	Horská služba
HZS	Hasičský záchranný sbor
PČR	Policie České republiky
ČČK	Český červený kříž
ZBK	Zdravotnická brigáda kynologů
PP	První pomoc
KPR	Kardiopulmonální resuscitace

SEZNAM OBRÁZKŮ

Graf č. 1 Pohlaví	31
Graf č. 2 Poskytování první pomoci	32
Graf č. 3 Trestný čin při neposkytnutí PP	33
Graf č. 4 Trestný čin při úmrtí osoby, které poskytnu PP	34
Graf č. 5 Hmatání pulzu	35
Graf č. 6 Vytažení zapadlého jazyka	36
Graf č. 7 Umělé dýchání při KPR	37
Graf č. 8 Poměr stlačení hrudníku a dechů při KPR	38
Graf č. 9 KPR při poranění páteře	39
Graf č. 10 PP u epileptického záchvatu	40
Graf č. 11 Uvolnění dýchacích cest během záchvatu	41
Graf č. 12 Způsob otevření úst při epileptickém záchvatu	42
Graf č. 13 Vytažení cizího tělesa z rány	43
Graf č. 14 Nůž v ráně	44
Graf č. 15 PP u uštknutí hadem	46
Graf č. 16 Způsob ošetření uštknutí hadem	47
Graf č. 17 Důležitost zjišťování, čím se dotyčný otrávil	49
Graf č. 18 Vyvolávání zvracení při otravách	50
Graf č. 19 U jakých látek se zvracení zásadně nevyvolává	51
Graf č. 20 PP u popálenin 2. stupně	52
Graf č. 21 Odstranění oblečení při popáleninách	53
Graf č. 22 Užití mastí při ošetřování popálenin	54
Graf č. 23 PP u omrzlin a podchlazení	55
Graf č. 24 Alkohol u podchlazeného člověka	56
Graf č. 25 PP při epistaxi	57
Graf č. 26 Masivní epistaxe	58
Graf č. 27 Použití turniketu při tepenném krvácení	59
Graf č. 28 Použití turniketu	60
Graf č. 29 Špatně přiložený turniket	61
Graf č. 30 Zhodnocení dotazníku žáky	62

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 Pohlaví	31
Tabulka č. 2 Poskytování první pomoci	32
Tabulka č. 3 Trestný čin při neposkytnutí PP	33
Tabulka č. 4 Trestný čin při úmrtí osoby, které poskytnu PP	34
Tabulka č. 5 Hmatání pulzu	35
Tabulka č. 6 Vytažení zapadlého jazyka	36
Tabulka č. 7 Umělé dýchání při KPR	37
Tabulka č. 8 Poměr stlačení hrudníku a dechů při KPR	38
Tabulka č. 9 KPR při poranění páteře	39
Tabulka č. 10 PP u epileptického záchvatu	40
Tabulka č. 11 Uvolnění dýchacích cest během záchvatu	41
Tabulka č. 12 Způsob otevření úst při epileptickém záchvatu	42
Tabulka č. 13 Vytažení cizího tělesa z rány	43
Tabulka č. 14 Nůž v ráně	44
Tabulka č. 15 PP u uštknutí hadem	46
Tabulka č. 16 Způsob ošetření uštknutí hadem	47
Tabulka č. 17 Důležitost zjišťování, čím se dotyčný otrávil	49
Tabulka č. 18 Vyvolávání zvracení při otravách	50
Tabulka č. 19 U jakých látek se zvracení zásadně nevyvolává	51
Tabulka č. 20 PP u popálenin 2. stupně	52
Tabulka č. 21 Odstranění oblečení při popáleninách	53
Tabulka č. 22 Užití mastí při ošetřování popálenin	54
Tabulka č. 23 PP u omrzlin a podchlazení	55
Tabulka č. 24 Alkohol u podchlazeného člověka	56
Tabulka č. 25 PP při epistaxi	57
Tabulka č. 26 Masivní epistaxe	58
Tabulka č. 27 Použití turniketu při tepenném krvácení	59
Tabulka č. 28 Použití turniketu	60
Tabulka č. 29 Špatně přiložený turniket	61
Tabulka č. 30 Zhodnocení dotazníku žáky	62

SEZNAM PŘÍLOH

P I Dotazník

P II Žádost o umožnění dotazníkového šetření

P III Brožura

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dotazník

Milí žáci/žákyně,

Jmenuji se Michaela Kašparová a studuji třetím rokem na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Na Fakultě humanitních studií navštěvuji studijní program Ošetřovatelství, obor Všeobecná sestra.

V rámci ukončení mého studia zpracovávám bakalářskou práci s názvem Mýty v první pomoci. Cílem práce je zjistit, nakolik jsou žáci informováni o současném způsobu poskytování první pomoci a zda jsou schopni ji provést.

Součástí průzkumné části práce je dotazník a tímto bych Vás chtěla požádat o jeho vyplnění. Ujišťuji Vás, že dotazník je zcela anonymní a získaná data budou užita pouze pro zpracování bakalářské práce. Dále Vás prosím o pravdivé zodpovězení jednotlivých otázek.

V dotazníku je pouze jedna odpověď správná. Správnou odpověď dejte do kroužku. Pokud změníte své rozhodnutí, zakroužkovanou odpověď označte křížkem a zakroužkujte jinou dle svého uvážení.

Děkuji Vám za spolupráci

Michaela Kašparová

-
1. Jsi:
    - a) Dívka
    - b) Chlapec

  2. Poskytoval (a) jsi už někdy první pomoc?
    - a) Ano
    - b) Ne

  3. Je neposkytnutí první pomoci v ČR považováno za trestný čin?
    - a) Ano
    - b) Ano, ale jen u zdravotníků
    - c) Ne
    - d) Nevím

  4. Pokud poskytnu první pomoc a zraněná osoba přesto zemře, bude to považováno za trestný čin?
    - a) Ano, můžu být za to trestně stíhán (a)

- b) Ne, nebudu vinen (na), pokusil (a) jsem se poskytnout první pomoc vzhledem ke své povinnosti ze zákona
5. Budeš u člověka, který nereaguje na podnět, hmatat pulz?
a) Ne, je to ztráta času, ani bych možná nevěděl (a) kde a jak
b) Ano, nahmatám jej na krku, nebo na zápěstí
6. Pokud má zraněný zapadlý jazyk, jakým způsobem se pokusíš o jeho vytažení?
a) Použiji zavírací špendlík, je to nejrychlejší způsob
b) Zkusím jazyk vytáhnout prsty
c) Zakloním hlavu, jazyk by se měl uvolnit sám
d) Nevím
7. Je bezpodmínečně **nutné** při resuscitaci (oživování) provádět dýchání z úst do úst, pokud jsi zahájil (a) zevní srdeční masáž (stlačování hrudníku)?
a) Ne, důležitější je stlačování hrudníku, nemusím pokaždé do zraněného dýchat
b) Ano, dýchání je i nadále nutnou součástí resuscitace
8. Jaký je poměr stlačení hrudníku a dechů při laické resuscitaci **dospělého** člověka?
a) 30:2 (30 stlačení/ 2 vdechy)
b) 8:2 (8 stlačení/ 2 vdechy)
c) 100:1 (100 stlačení/ 1 minuta)
d) 3:1 (3 stlačení/ 1 vdech)
9. Budeš resuscitovat člověka, u kterého máš podezření na poranění páteře?
a) Ne, ještě bych mu více ublížil (a)
b) Ano, obnova činnosti srdce je přednější
c) Nechal (a) bych to na zdravotnících
d) Nevím
10. Staneš se svědkem epileptického záchvatu, člověk upadne na zem a začne sebou třepat, jak se zachováš?
a) Pokusím se mu zabránit v křečích, aby si neublížil
b) Zavolám záchranku
c) Zavolám záchranku a snažím se zajistit, aby nedošlo k poranění o okolní předměty v důsledku křečí
11. Osoba v záchvatu křečí začne modrat v obličeji a dusit se zvýšeně se tvořícími slinami, jak zajistíš, aby postižený mohl dýchat normálně?
a) Během záchvatu nelze dělat nic, až pak se pokusím o uvolnění dýchacích cest záklonem hlavy, popřípadě budu resuscitovat
b) Násilím mu stisknu čelisti a pokusím se je rozevřít
c) V daný okamžik bych nevěděl (a), jak se správně zachovat
12. Použil (a) bys k otevření úst dusící se osoby, jež se zmítá v křečích, nějaký předmět?
a) Ano, pokud by mu to mělo zachránit život, tak určitě
b) Ne, mohl by si ještě více ublížit a zranit při tom i mě

c) Nevím, jak bych v této situaci postupoval (a)

13. Pokud v ráně najdeš cizí těleso (např. nůž, střepey...), pokusíš se o jeho vytažení?

- a) Ne, nechám předmět tam, jak je
- b) Ano, vytáhnu jej
- c) Nevím, jak bych se v dané situaci zachoval (a)

Pokud na otázku č. 13 odpovíš za b) nebo za c), neodpovídej na otázku č. 14.

14. Budeš přítomen (a) násilí, během nějž útočník zabodne do druhé osoby nůž. Ten zůstane v ráně a ty se rozhodneš nůž nevytahovat. Jak zraněnou osobu ošetříš?

- a) Přitlačím nůž do rány, aby nevypadl, a pokusím se zastavit krvácení
- b) Raněného dám do zvýšené polohy, ránu zdezinfikuji a překryji sterilním krytím
- c) Nůž zajistím v ráně proti pohybu např. smotanými obinadly, jinak přiložím sterilní krytí, na to dám igelit a přelepím ze tří stran náplastí, zajistím transport do nemocnice

15. Jakým způsobem poskytneš první pomoc u člověka, kterého uštkne jedovatý had?

- a) Pokusím se jed vysát ústy
- b) Zkusím jed vymačkat prsty
- c) Nechám jed v ráně, pouze končetinu ošetřím a zraněného dopravím co nejdříve do nemocnice

16. Jak dále ošetříš uštknutí hadem?

- a) Zaškrtím končetinu nad ránou blíže k srdci, dám ji do zvýšené polohy, ránu zdesinfikuji a překryji sterilním krytím
- b) Končetinu nebudu zaškrcovat ani dávat do zvýšené polohy, místo pouze zdesinfikuji, přiložím studený obklad a zajistím transport do zdravotnického zařízení, ošetřujícím personálu řeknu, o jakého hada se jednalo
- c) Nebudu nijak ošetřovat, zajistím raněnému co nejrychlejší transport do nemocnice

17. Dostaneš se do kontaktu s člověkem, jenž se otrávil neznámou látkou. Je důležité při poskytování první pomoci zjistit, jakou látkou se dotyčný otrávil?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Ne
- d) Spíše ne
- e) Nevím

18. Budeš při otravě pokaždé vyvolávat zvracení?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Ne
- d) Spíše ne
- e) Nevím

Pokud na otázku č. 18. odpovíš a, b, nebo e, neodpovídej na otázku č. 19.

19. U jakých látek se zvracení zásadně nevyvolává?
- U benzínu, nafty, pěnivých látek, kyselin a zásad
  - Při otravě alkoholem
  - Při otravě léky
  - Při otravě houbami
20. Představ si, že se opaříš horkou vodou a na postiženém místě se ti objeví puchýře naplněné tekutinou, jak bys se ošetřil (a)?
- Dané místo bys strčil (a) pod studenou vodu, po té přikryl (a) sterilním krytím a v případě nutnosti navštívil (a) lékaře
  - Postižené místo bys zchladil (a) studenou vodou a pak propíchl (a) puchýře, aby z nich vytekla tekutina
  - Místo bys zchladil (a) studenou vodou a nijak víc už neošetřoval (a)
21. Při popáleninách se může stát, že se vlivem vysoké teploty přiškvaří oblečení ke kůži. Snažil (a) bys se odstranit oblečení?
- Snažil (a) bych se ho sundat co nejvíc i za použití síly
  - Oddělal (a) bych jenom to oblečení, které odstranit lze, abych zraněnému ještě více neublížil (a)
  - Nesundával (a) bych vůbec žádné oblečení
22. Existuje spousta mastí proti bolesti a na různá poranění, jež jsou volně prodejné v lékárně. Použil (a) bys nějakou z nich i na ošetření popáleniny v rámci laické první pomoci?
- Ano
  - Spíše ano
  - Ne
  - Spíše ne
  - Nevím
23. Jakým způsobem bys ošetřil (a) člověka, který je podchlazený, nebo má omrzliny?
- Dal (a) bych mu „panáka“ slivovice
  - Potřel (a) bych mu postižené části mastí, aby se zahřály
  - Člověka bych zahříval (a) postupně, aby nedostal šok
24. Pomůže podchlazenému člověku, nebo osobě s omrzlinami, když mu podáš na zahřátí tvrdý alkohol?
- Ano
  - Spíše ano
  - Ne
  - Spíše ne
  - Nevím
25. Jak bys ošetřil (a) krvácení z nosu?
- Postiženému bych zaklonil (a) hlavu a stiskl (a) obě křídla nosu
  - Zraněnému bych hlavu předklonil (a), dal (a) studený obklad na za krk a stiskl (a) obě křídla nosu
  - Danou osobu bych položil (a) na záda se zakloněnou hlavou a do nosu mu strčil (a) vatové tampony

26. Co uděláš, pokud krev z nosu nepřestane téct?
- a) Pokusím se pořád stavět krvácení, tak jako dosud a zavolám ZZS
  - b) Nebudu dělat nic, krev časem přestane téct sama
  - c) Nevím, jak bych se v dané situaci zachoval (a)
27. Je nezbytné použít při rozsáhlém krvácení škrtidlo?
- a) Ano
  - b) Spíše ano
  - c) Ne
  - d) Spíše ne
  - e) Nevím
28. Kdy bys použil (a) při rozsáhlém krvácení škrtidlo?
- a) Jen tehdy, když se mi krvácení nepodaří zastavit ani přiložením třetí vrstvy obvazu
  - b) Je to první věc, kterou bych udělal (a), když bych ošetřoval (a) krvácení
  - c) Škrtidlo bych použil (a) u jakéhokoliv krvácení
29. Může špatně přiložené škrtidlo způsobit ještě větší krvácení?
- a) Ano
  - b) Spíše ano
  - c) Ne
  - d) Spíše ne
  - e) Nevím
30. Jak bys zhodnotil (a) tento dotazník?
- a) Lehký
  - b) Středně těžký
  - c) Těžký

PŘÍLOHA P II: ŽÁDOST O UMOŽNĚNÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

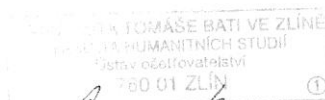
ŽÁDOST O UMOŽNĚNÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Obracíme se na Vás s žádostí o umožnění dotazníkového šetření na Vašem pracovišti, které bude níže uvedený student realizovat v rámci zpracování bakalářské práce, jejíž součástí je i výzkumná část. Jedná se o studenta 3. ročníku bakalářského studijního programu Ošetrovatelství, studijního oboru Všeobecná sestra.

Jméno a příjmení studenta	MICHAELA KAŠPAŘOVÁ
Téma bakalářské práce	MLYTY V TRIVNÍ TOMOCI
Skupina respondentů	ŽÁCI 8. A 9. TŘÍDY ZÁKLADNÍ ŠKOLY
Pracoviště	ZÁKLADNÍ ŠKOLA KOMENSKÉHO II, HAVL. NÁBŘEŽÍ, ZLÍN

Děkujeme za pochopení a spolupráci.

Ve Zlíně dne 25. 1. 2013

.....
Mgr. Anna Krátká, Ph.D.
ředitelka Ústavu ošetrovatelství

Základní škola Komenského II, Zlín,
Havlíčkovo nábř. 2567
příspěvková organizace
Havlíčkovo nábřeží 2567, 761 63 Zlín

.....
razítko a podpis zástupce zařízení

Vyřizuje: Mgr. Dana Klimešová
tel: +420 577 008 137, e-mail: klimesova@fhs.utb.cz, izs@fhs.utb.cz

Mýty

✗ Otravy:

- „Při požití toxických látek vždy vyvolat zvracení.“

✗ PP při popáleninách a podchlazení:

- „Je nutné odstranit veškerý oděv, A to i násilím!“
- „Puchýře se musí propíchnout.“
- „Popálenina se ošetří tak, že ji potřou masťou, nebo použijí zásep.“
- „Je mužji síma, musím mu/ji dát něco na zahrátí (alkohol).“

✗ Použití škrtkidla při krvácení:

- „Nanejvýš způsob k zastavení krvácení je použití škrtkidla.“

✗ První pomoc při krvácení z nosu:

- „Při krvácení z nosu zaklonit hlavu.“

Skutečnost

✓ Otravy:

- V případě požití pěnívých látek, benzínu, nafty, kyselín a zásad zvracení rozhodně nevyvoláváme!

✓ PP při popáleninách a podchlazení:

- Přiškvařený oděv neodstraňujeme, ale odstřihneme a necháme na kůži. Sundáme všechny kovové ozdoby a šperky.
- Puchýře nikdy nepropichujeme – velké riziko infekce.
- Na popálené plochy nikdy neaplikujeme žádné masťi ani zásep. Zasažené místo pouze chladíme a sterilně kryjeme.
- Při podchlazení alkohol nepodáváme – způsobí ještě větší ztrátu tepla.

✓ Použití škrtkidla při krvácení:

- Krvácení primárně stavíme přiložením až tří vrstev tlakových obvazů. Škrtkidlo přiložíme až v případě prosáknutí třetí vrstvy obvazu.

✓ První pomoc při krvácení z nosu:

- Při krvácení z nosu s tiskneme nosní křídla k sobě, požádáme postiženého, aby se předklonil a přiložíme studený obklad na zátylek a na čelo.

Jméno a příjmení: Michaela Kašparová
 Studijní program: Ošetřovatelství
 Studijní obor: Všeobecná sestra
 Školní rok: 2012/2013
 Ročník: 3.

Mýty a Skutečnost v první pomoci.

Co je první pomoc?

První pomoc (PP)

Je bezprostřední a většinou laická pomoc poskytnutá člověku za využití improvizovaných pomůcek.

I v případech, kdy není vážně ohrožen lidský život má laická první pomoc velký význam. Kromě pocitu úlevy, který postiženému přinese, má také velký vliv na zmenšení komplikací během další odborné léčby.

Odbornou přednemocniční první pomoc zajišťuje zdravotnická záchranná služba.

Krizové linky:

Záchranná služba	155
Policie ČR	158
Hasiči	150
Jednotné číslo	112

Mýty

✗ KPR - Resuscitace:

- „Zapadá mu jazyk, nemáte někdo zavírací špendlík?“
- „Musím mu nahmatat pulz, abych si ověřil (a), jestli budu muset resuscitovat.“
- „Když mám podezření na postižení páteře, tak s ním nebudu hybat, abych mu ještě více neublížil (a).“

✗ Cizí těleso v ráně:

- „Těleso z rány se musí vytáhnout, aby se rána mohla lépe ošetřit.“

✗ PP při epileptickém záchvatu:

- „Musím mu otevřít ústa, aby se neudusil.“
- „Musím mu vložit nějaký předmět do úst, aby si neprokousl jazyk.“
- „Abych omezil rozsah jeho poranění, musím mu zabránit v křečích.“

✗ Uštknutí jedovatým hadem:

- „Při uštknutí hadem končetinu zaškrtním a dám do zvýšené polohy.“

Skutečnost

✓ KPR - Resuscitace:

- Zapadlý jazyk se dá uvolnit pouhým záklonem hlavy.
- Dnes již pulz nehmatáme, zjišťujeme, zda postižený dýchá či nikoliv.
- Resuscituje se i při podezření na poranění páteře, záchrana života má přednost!

✓ Cizí těleso v ráně

- Cizí těleso z rány nikdy nevytahuje, naopak jej v ráně zafixujeme proti pohybu a ránu sterilně kryjeme.

✓ PP při epileptickém záchvatu

- Během záchvatu postiženému neotevíráme násilím ústa
- Osobě v záchvatu křečí nic nevkládáme do úst, mohlo by mu to ještě více ublížit
- Rozhodně dotýcnému nebráníme v křečích. Můžeme maximálně odstranit předměty, o něž by se mohl epileptik poranit a podložit hlavu.

✓ Uštknutí jedovatým hadem

- Zasaženou končetinu rozhodně nezaškrtneme ani nedáváme do zvýšené polohy. S končetinou nepohybujeme a místo uštknutí chladíme.